РНТБ УзИНТИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 250 (2234). 24 ЧОРШАНБА ОКТЯБРЬ 1973 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Қурилиш ходимлари! Янги объектларни ўз вақтида ишга туширишга кунт билан ҳаракат қилингиз! Қурилиш сифатини ошириш ва таннархини камайтириш учун курашингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг Чақириқларидан).

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ — УЛУҒ ОКТЯБРГА!

Тинчлик тарафдорлари учрашуви

23 октябрь куни Тошкентда тинчликсевар кучлар Жаҳон конгрессига бағишлаб ўтказилган умумшаҳар митингида Москвада очиладиган шу тарихий анжуман шарафига хитоб сўзлари неча бор янгради. Митингда саноат корхоналари коллективларининг вакиллари, фан ва маданият арбоблари, турли жамоат ташкилотларининг раҳбарлари ва активлари қатнашдилар. Москвага бораётиб, Ўзбекистонда тўхтаган ҳиндистонлик ва афғонистонлик конгресс делегатларини йиғилиш аҳли самимий кутиб олди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари В. В. Барабаш, тинчликни ҳимоя қилиш Ўзбекистон республика комитети президиуми раисининг ўринбосари Н. М. Маҳмудова, Тошкент Давлат университетининг студенти В. Юнусова ва бошқа нотиқлар тинчлик тарафдорлари халқаро учрашувининг катта аҳамияти тўғрисида гапирдилар. Улар барча совет кишилари каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам бўлғуси конгресс инсоният тарихида муҳим босқич бўлишига ишонадилар, дейишди. Сўзга чиққанлар КПССнинг XXIV съезди белгилаб берган тинчлик программаси муваффақиятли амалга оширилаётганлиги тўғрисида, Совет Иттифоқининг ленинча ташқи сиёсати — империализм, реакция ва урушга қарши курашаётган барча кучларни бирлаштириш, халқлар тинчлиги ва дўстлиги сиёсатининг улуғворлиги тўғрисида фахрланиб гапирдилар. Нутқларда партиямиз, унинг Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюроси ва шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ташқи сиёсий фаолиятини барча совет кишилари, тинчлик учун барча ҳақиқий курашчилар тўла-тўкис ва қизғин қўллаб-қувватлаётганликларини таъкидлаб ўтилди.

Тинчликни мустаҳкамлаш учун курашда совет кишилари Ҳиндистон халқлари ва бошқа кўп мамлакатларнинг халқлари билан ёнма-ён туриб курашаётганликларидан хурсандмиз, деди ўз нутқида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ё. Х. Тўрақулов.

«Ташсельмаш» заводининг токари Н. Н. Боронов тинчлик кучлари қудратини бундан буён ҳам ўз меҳнатимиз билан мустаҳкамлаб бораверамиз, деди.

Ҳиндистон делегациясининг раҳбарларидан бири, Умумҳиндистон тинчлик ва бирдамлик тарафдорлари ташкилотининг бош секретари Читта Бисвас ўз ватандошлари номидан совет дўстларига оташин саломлар топширди. У Москва конгресси Яқин Шарқда ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги хабар-тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг янги катта ғалабаси, реакция кучларининг навбатдаги мағлубияти далили бўлмиш воқеа тўғрисидаги дарак бутун дунёга ёйилган шонли кунларда очилмоқда, деди.

Конгресснинг афғонистонлик делегати, Кобул университетининг студенти Муҳаммад Кабир совет тинчлик тарафдорларини самимий табриклади. Ҳар бир афғон, деди у, совет кишисини ўзининг содиқ дўсти деб билади, ўз мамлакатига Совет Иттифоқи бераётган ёрдамни юксак даражада қадрлайди. Муҳаммад Кабир Афғонистон Республикаси халқи жаҳон тинчликсевар кучлар конгресси ғояларини қўллаб-қувватлайди, деди.

Митинг қатнашчилари тинчлик учун курашчилар халқаро анжумани олдида турган олижаноб мақсадлар амалга оширилишида конгресс делегатларига катта-катта муваффақиятлар тиладилар.

(ЎзТАГ).

Рихси Тўйчиева шаҳримиздаги 1-пойафзал фабрикасининг учинчи цехида ишлайди. У ишлаб чиқараётган этикчалар аёлларга манзур бўлмоқда. Рихсихон коммунистик меҳнат зарбдори, ҳозир 1974 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда.
СУРАТДА: Р. Тўйчиева.

И. Шоиногомов фотоси.

МУСОБАҚА КЕНГ ҚУЛОЧ ЁЙСИН!

ИЛҒОР КОЛЛЕКТИВЛАРГА ТЕНГЛАШАЙЛИК

Бугун биз газетамизнинг иккинчи саҳифасида республика пойтахти саноат, транспорт ва алоқа корхоналарининг шу йил тўққиз ойлик иш якунларига доир маълумотларни эълон қилаяпмиз.

Улар қуруқ рақамлар эмас. Бу рақамлар ишчи коллективларининг беш йиллик ҳал қилувчи учинчи йили план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун олиб бораётган курашлари ва мусобақаларининг акс эттиради. Ишчи коллективларининг мақсади — кам маблағ сарфлаган ҳолда Ватанга кўплаб, сифатли маҳсулотлар етказиб беришга қаратилган.

Зарбдор меҳнат ўз самарасини берди. Тошкент индустрияси январь-сентябрь ойларида планга қўшимча 42 миллион сўмликдан зиёд турли хил буюмларни Ватанимизга армуғон этди. Маҳсулот ишлаб чиқариш суръати 6,6 процентга ошди, ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 93,7 миллион сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқарилди ва реализация қилинди. Бу маҳсулотларни асосан меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига тайёрланганлиги қувончлидир.

Шаҳар саноат корхоналарининг хўжалик-иқтисодий фаолиятининг асосий якуни ана шу кўрсаткичлар мезонида аниқланади.

Кўпгина завод ва фабрикалар, фирма ва ишлаб чиқариш бирлашмалари маҳсулот реализация қилиш, меҳнат унумдорлигини оширишда ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан кўплаб маҳсулот ишлаб чиқаришда катта ютуқларга эришдилар. Бу коллективлар бугун эълон қилинаётган статистика ҳисоботининг биринчи сатрларидан ҳақли равишда ўрин оладилар.

Кўпгина корхоналар ишлаб чиқариш ички имкониятларидан оқилона фойдаланиб, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини 1,2-1,5 баравар кўпайтиришга эришдилар. Бундай ютуқларга асосан ишлаб чиқаришни ва меҳнатни оқилона ташкил этиш, техникадан тўла фойдаланиш, асосий маҳсулотни ишлаб чиқаришга сарфланадиган вақтни қисқартириш, фан ва техника ютуқларини кенг жорий этиш ҳисобига меҳнат унумдорлигини ошириш туфайли муваффақ бўлдилар.

Корхоналар фан-техника тараққиётининг ҳозирги шароитида фақат шундай ишлашлари керак.

Социалистик мусобақани кенг авж олдириш туфайли кўпгина завод ва фабрикаларда ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, иш вақтининг бекорга кетишини қисқартириш, ҳар бир буюмнинг таннархини камайтириш учун кураш кучайиб бормоқда. Бу диққатга лойиқдир. Чунки, ана шу ютуқлар ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг муҳим омилидир.

Афсуски, ҳали шундай корхоналар борки, уларда иш бир меъёрда бормаяпти, ҳайбаракаллачиликка йўл қўйилиб, брак маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда, мавжуд техникалардан унумли фойдаланилмаяпти. Оқибат натижада қолоқликка дуч келинмоқда, фонддан олинадиган даромад камайиб, айрим ҳолларда ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми камайиб кетмоқда.

Завод ва фабрикалар хўжалик фаолиятини акс эттирувчи рақамлар стунига бир назар ташлаб, таққослаб кўринг-а, корхоналарининг қандай ишлаётгани, белгиланган планларни амалга ошириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини кўтариш учун кураш, қандай фойда келтираётганлиги сизга ойнадек равшан бўлади.

1973 йил тугаб бормоқда. Календарда октябрнинг сўнгги ҳафтаси. Шу йилнинг якунловчи кварталига белгиланган планлар катта куч-ғайрат талаб қилади. Тошкент индустрияси ишчи коллективларининг бурчи — белгиланган марраларни муддатидан илгари эгаллашдан, социалистик мажбуриятни охиригача бажаришдан, янги йилнинг биринчи кунидан муваффақиятли иш олиб бориш учун қулай шарт-шароит яратишдан, 1974 йил учун қабул қилинган муқобил планни зарбдорларча бажаришдан иборатдир.

Корхоналарнинг хўжалик-иқтисодий фаолиятлари якуни тўғрисидаги маълумотлар бундан кейин ҳам вақти-вақти билан эълон қилиб борилади.

ЎН ОЙЛИК ТАЙЁР

Кулолчилик заводи коллективи ўн ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш планини 150 процентдан ошириб адо этди. Илғор коллектив йиллик саноат товарларини реализация қилиш планини 10 декабргача бажаришга аҳд қилган эди. Корхона аҳли имкониятларини қайта ҳисоблаб чиқиб йиллик планни 7 ноябргача бажаришга ваъда берди.

Кулоллар харидорлар эҳтиёжини ҳисобга олиб, шу йилнинг ўзида 200 хилдан ортиқ янги эталонли маҳсулотни республикамиз областлари ва иттифоқдош республикаларга жўнатишди.

Жонли китоб

Тошкент грампластинкалар уйи «Улуғ Ватан уруши жонли китоби» деб номланган грампластинкалар комплектини савдога чиқарди.

— Бундай пластинкалар шаҳримизда биринчи марта пайдо бўлди,— деди мухбиримиз билан суҳбатда грампластинкалар уйи директори М. Фозилхўжаева. — Улар немис-фашистлари билан бўлган оғир жангларда совет жангчиларининг жасорати ҳақида ҳикоя қилади. Машҳур ҳарбий саркардаларнинг нутқлари ана шу комплектдаги грампластинкаларга кўчирилган. Бундан ташқари, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 56 йиллиги муносабати билан пластинка кўргазмалари ташкил этдик. Улар орасида В. И. Ленин нутқлари ва улуғ доҳий фаолиятига бағишланган саҳна асарлари бор.

Бугун

Тошкент заводи маркаси туширилган грампластинкалар Камчатка, Урал, Магадан, Новосибирск, Куйбишев каби шаҳарларга юборилди.

Шу кунгача қўшиқ, куй ишқибозларига 13 миллион 580 минг дона грампластинка сотилди.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги олдидан

ЎЗБЕКИСТОН ҲАҚИДА ҚЎШИҚ

Бугун

В. И. ЛЕНИН МАРКАЗИЙ МУЗЕЙИНИНГ ТОШКЕНТ ФИЛИАЛИДА АПН ФОТОМУХБИРИ ГЕОРГИЙ ЗЕЛЬМА ФОТОСУРАТЛАРИ КЎРГАЗМАСИ ОЧИЛДИ.

Г. Зельма Ўзбекистонни, унинг меҳри олов кишиларини ҳамиша қалбида ардоқлаб келди. У ўзининг биринчи фаолиятини шу ерда бошлаган. «Правда Востока» ва «Қизил Ўзбекистон» газеталари саҳифаларида тиниб-тинчимас фотожурналистнинг суратлари эълон қилинарди. У фотоаппарат билан ўлкамизнинг деярли барча жойларида бўлди.

...1936 йили Москвада комсомолнинг X съезди очилди. Съезд ишида қатнашмоқ учун Ўзбекистондан ҳам делегатлар боришди. Кўплари кечагина паранжини ташлаб озодликка чиққан хотин-қизлар эди. Улар Н. Крупская кўринишини билан унинг атрофини ўраб олишди. Ўзбекистонлик делегатларнинг ана шу ҳаяжонли дақиқалардаги ҳолати, Надежда Константиновнанинг меҳрибон сиймоси Г. Зельма олган суратда бир умр муҳрланиб қолди.

Г. Зельманинг кўргазмасини Ўзбекистон ҳақида қўшиқ деб аташ мумкин. Ундаги ҳар бир суратда республикамизнинг ўтмиши ва ҳозирги куни маҳорат билан акс эттирилган. Йўлдош Охунбобоев, Собир Раҳимов, Усмон Юсупов каби буюк кишилар, зарбдор объектлардаги қайноқ ҳаёт, ўзбекистонликларнинг меҳнат ютуқлари ҳақида ҳикоя қилади бу суратлар.

Г. Зельма моҳир фотожурналист. У «Известия» газетаси, «Огонёк» журнали каби катта нашрларда ишлаб маҳоратини оширди. Ленин бўлган жойлар бўйлаб саёҳат қилиб ёрқин фотосуратлар олди.

Кўргазмада Г. Зельманинг 120 иши намойиш қилинмоқда. У фотосуратларини Ленин марказий музейининг Тошкент филиалига совға қилди.

4.850 минг тонна учун

Чилонзорликлар ғайрати

Сирдарё областининг Дўстлик районида катта ҳашарда қатнашаётган Чилонзор райони студентлари ўз меҳнатлари билан пахтакор дўстларини мамнун этмоқдалар. Йиғим-терим ишларида 2500 дан ортиқ киши актив қатнашмоқда. Айниқса, Энгельс номли чет тиллар педагогика институти, молия ва медицина электротехникаси техникумларининг талабалари давлат хирмонининг юксалишига ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Бугун

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИ ҲАШАРЧИЛАРИ ТЕРГАН ПАХТА 250 ТОННА, ПОДБОРИ ЭСА 500 ТОННАДАН ОШИБ КЕТДИ.

Бундан ташқари, бир неча ҳунар-техника билим юртлари ўқувчилари Боёвут ва Оққўрғон районларида меҳнат қилмоқдалар. Улар мавсум охиригача яна бир неча юз тонна дурдона териб беришга аҳд қилдилар.

Муносиб ҳисса

Фрунзе райони меҳнаткашлари Сирдарё области пахтакорларига яқиндан ёрдам бермоқдалар. Улар ҳозирги долзарб кунларда далалардаги «оқ олтин» дурдонасини йиғиб-териб олмоқдалар.

Областнинг «Оқ олтин» ва Мирзачўл районларидаги хўжаликларда пахта теримида 2 минг 500 киши қатнашмоқда. Низомий номли Тошкент Давлат педагогика, тўқимачилик ва енгил саноат институтлари, бухгалтерия-ҳисобчилик техникуми студентлари катта ҳашарда намуна кўрсатмоқдалар.

Бугун

РАЙОН МЕҲНАТКАШЛАРИ ТЕРГАН ПАХТА 2500 ТОННАДАН ОШИБ КЕТДИ. Улар ҳар куни давлат хирмонига 100 тонналаб дурдона тўкмоқдалар. Айниқса, 5, 11, 87-ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари баракали меҳнат қилишмоқда. Ҳар бир ўқувчи 70—80 килограммдан пахта тераяпти.

ТИЛШУНОСЛАР КЕНГАШИ

Бугун

Тошкентда иттифоқимиздаги педагогика олий ўқув юртлари чет тили ўқитувчиларининг СССР Маориф министрлиги, Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ва Ф. Энгельс номидаги Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институти томонидан уюштирилган Бутуниттифоқ семинар-кенгаши очилди.

Семинар-кенгаш педагогика институтларининг чет тили факультетларида «Таржима назарияси ва практикаси», «Чет ва она тилларининг қиёсий типологияси», «Текст интерпретацияси» каби янги соҳаларни ўқитиш методикасига бағишланади.

Семинар-кенгашда Москва, Ленинград, Тошкент, Олмаота, Ереван, Боку, Самарқанд, Владимир, Тбилиси, Пятигорск, Минск, Горловка, Нукус, Андижон, Волгоград, Саратов, Қарши, Киев, Винница, Бухоро, Свердловск, Иркутск, Горький, Одесса, Тамбов каби шаҳарлардан 250 га яқин профессор-ўқитувчилар, филолог олимлар қатнашмоқдалар.

СССР Маориф министрлиги ўқув юртлари бошқармасининг бошлиғи В. К. Розовнинг «Чет тиллар педагогика олий ўқув юртларининг янги ўқув планига ўтиши ва уларнинг вазифалари» мавзуидаги доклади тингланди.

Анжуманда «Тилларни типологик ўрганиш проблемалари», «Чет ва она тилларининг қиёсий типологияси» каби ўнлаб муҳим мавзуларда докладлар қилинади.

С. РИЗАЕВ,

Тўёна ҳозирлашяпти

Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 56 йиллик байрамига тўёналар ҳозирлаш иштиёқида меҳнат қилаётган Пардозлаш тресги 31-қурилиш бошқармасининг бинокорлари қурилиш объектларида сайқаллаш ишларини сифатли ва тез бажариб, биноларнинг фойдаланишга топширилиш муддатларини қисқартиришга ҳиссалар қўшишмоқда.

Бугун

бошқарманинг П. Марказашвили, В. Пирожков, Х. Мирзаев, Т. Исмоилов бошлиқ бўёқчи, сувоқчи ва дурадгорлар бригадаси коллективлари Санъат музейи ва асаб касалликлари диспансери учун бино қурилишидаги сайқаллаш ишларини тугалладилар.

ЎЗБЕКИСТОН ИНДУСТРИЯСИНИНГ ШАХДАМ ОДИМЛАРИ

Республика саноат корхоналарининг коллективлари 1973 йил — тўққизинчи беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йили планини муддатидан олдин бажариш учун бошланган социалистик мусобақани кенг авж олдириб ҳамда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 56 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўриб, маҳсулот реализация қилиш январь—октябрь планини муддатидан илгари, 24 октябрда бажардилар. Октябрь ойи охиригача пландан ташқари икки юз миллион сўмликдан ортиқ саноат маҳсулоти реализация қилинади. Маҳсулотларнинг бир қанча муҳим турларини ишлаб чиқариш плани ошириб бажарилди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

Илмий ҳамкорлик

АНЪАНАВИЙ УЧРАШУВ

Тошкентда Совет ва Ҳиндистон олимларининг анъанавий учрашуви бошланди. Олимлар табиий бирикмалар химияси бўйича симпозиум ўтказмоқдалар.

Кенгаш қатнашчилари академиклардан Ю. А. Овчинников, А. Содиқов, мухбир аъзо И. В. Торгов, ҳиндистонлик доктор М. Л. Дхар ва бошқаларнинг муҳим мавзулардаги докладларини тингладилар.

Бугун

СИМПОЗИУМ ЎЗ ИШИНИ ДАВОМ ЭТТИРДИ. Кенгаш қатнашчилари В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетида таълим-тарбия ишлари билан танишадилар. Шундан кейин Бухоро шаҳрида бўладилар.

ЛЕНИН КОМСОМОЛИНИ ШАРАФЛАБ

Бугун

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ МАДАНИЯТ УЙИДА ЛЕНИН КОМСОМОЛИ ТАШКИЛ ТОПГАНЛИГИНИНГ 55 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН «КОМСОМОЛ, НОМИНГНИ МЕҲНАТ БИЛАН ШАРАФЛА» ДЕБ АТАЛГАН ТЕМАТИК КЕЧА ЎТКАЗИЛДИ. Тантанали маросимда комсомол ветеранлари дастлабки беш йилликларда олиб борилган мардонавор ишлар ҳақида ҳаяжон билан ҳикоя қилиб бердилар.

Кечада «Ёш гвардия» театрининг артистлари «Трибунал» спектаклидан парчалар намойиш қилишди. Шундан кейин маданият уй бадиий ҳаваскорлари комсомолнинг кураш ва меҳнатдаги жасорати ҳақида қўшиқ ва куйлар ижро этдилар.

29 ХИЛ РЎЗҒОР БУЮМИ

Тошкент ўрмон хўжалигида бу йил рўзғор буюмларининг 29 хил янги нусхалари чиқарилди. Яқинда хўжаликда яна 4 хил янги маҳсулот намунаси тасдиқланди. Рўзғор учун керакли бўлган саватлардан келгуси йили 2—3 минг дона тайёрланади.

Ўрмончилар халқ истеъмоли буюмлари 10 ойлик ишлаб чиқариш планини ошиғи билан бажаришди. Шу давр мобайнида шаҳар хўжалик буюмлари магазинларига 117 минг сўмлик маҳсулот юборилди.

Инсон саломатлигини кўзлаб

Кеча

Тошкентда физиология соҳасида қилинаётган илмий ишлар бўйича тажриба алмашиш ва бундан кейин қилинадиган илмий-тадқиқот ишларга бағишлаб Бутуниттифоқ конференцияси бошланди.

Конференцияга Москва, Ленинград, Ашхобод ва Ростов-Дон шаҳарларидан физиологлар таклиф этилган.

ЎзССР Фанлар академияси, соғлиқни сақлаш министрлиги ва республика физиологлар жамияти ташкил этган конференцияда ЎзССР Фанлар академияси академиги, Ленин мукофоти лауреати Ё. Х. Тўрақуловнинг янги кашфиётларга доир доклади тингланди. Конференция қатнашчилари икки кун давомида илмий масалаларни муҳокама этиш билан бирга, Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини томоша қиладилар.

И. АХРОРОВ.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ

Бу осмонўпар, кўркам бинолар шаҳримизнинг «Марказ-4» кварталида барпо этилган. Н. Муҳаммаджонов фотоси.

▲ ТОШКЕНТ — МАМЛАКАТГА

ДЎСТЛАРГА ГУЛЛАР

Манзарали боғдорчилик совхозида етиштирилган алвонранг гуллар мамлакатимиз шаҳарларига юборилмоқда. Ҳозир дўстлар адресига хризантема ва чиннигуллар йўлланмоқда.

Бугун

18—20 минг дона гул Москва, Иркутск каби шаҳарларга жўнатилди.

Шу кунгача 8 миллиондан зиёд алвонранг гул харидорларга сотилди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

▲ **ЛИМА.** Перу пойтахтида Совет Иттифоқида яратилган «Дон-Кихот» фильмининг намойиши катта муваффақият билан ўтмоқда. «Пренса» газетаси «Совет фильми Сервантеснинг асосий асарлари бўйича яратилган кўплаб кинокартиналарнинг энг яхшисидир» деб таъкидлайди.

Кино танқидчилар бош роллар ижрочиларининг актёрлик маҳоратини, биринчи навбатда машҳур совет артисти Николай Черкасовнинг ўйинини юқори баҳоламоқдалар.

БАҒДОД. Бу ерда 10-Халқаро Бағдод ярмаркаси ёпилди. Ярмаркада 40 дан ошиқ давлат шу жумладан Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар қатнашди.

Энг янги саноат машина-ускуналари, станоклар, автомобиллар, йўл-қурилиш техникасини, шунингдек кенг истеъмол молларини кўп ва мазмунли кўрсатганлиги учун СССР павильони ярмарканинг олтин медалига сазовор бўлди.

МАДРИД. Испаниянинг шарқи жанубий вилоятларида — Гранада, Мурсия ва Альмерияда қаттиқ сел ёғиб, сув тошганлиги натижасида, дастлабки маълумотларга қараганда, 200 нафардан кўпроқ киши ҳалок бўлган ва яна шунча киши бедарак йўқолган, жуда катта моддий зарар етган.

Мамлакатнинг энг бой қишлоқ хўжалик вилоятларидан бири бўлган Мурсия вилоятининг ўзидагина анчагина чорва моллар нобуд бўлган. Бир қанча районларда экинзор ерларнинг 80 процент унумдор қатламини сел ювиб кетди.

▲ **БОНН.** Ғарбий Германияда ва Ғарбий Европанинг бошқа мамлакатларида жиноятчиликнинг ўсиши ва қилинаётган жиноятларнинг характери сон жиҳатидан ҳам, сифат жиҳатидан ҳам Қўшма Штатларда қилинаётган жиноятларнинг фақат кечикиб такрорланган нусхаларидан иборат бўлиб қолди. Ғарбий Германиядаги «Дер Шпигель» журналида босилган мақолада шундай деб айтилган.

Германия Федератив Республикасида яқин вақтларгача маълум бўлмаган, чунончи, кишиларни ўғирлаб кетиш ва самолётларни ҳайдаб кетиш, шунингдек кишиларни гаровга олиб қолиш ва банкларни талаш каби оғир жиноятлар тез кўпайиб кетиши бу ерга Америка Қўшма Штатларидан ўтди. 1960 йилдан бошлаб 1970 йилгача ўғирлаш, қулфни бузиб кириш, қимматбаҳо буюмларни ва автомобилларни ўғирлаб кетиш сони тахминан 1953 йилдан 1965 йилгача Америка Қўшма Штатларида бўлган худди шундай жиноятлар сонига баравардир. Чунончи, шу йиллар ичида ГФРда бундай жиноятлар 483,3 тадан 1061,7 тага, АҚШда 627 тадан 1249,6 тага етган, деб уқтириб ўтади журнал.

Шу ўн йилликнинг охирида ГФРда одам ўлдириш сони, журналнинг ёзишича, АҚШдаги ҳозирги даражага яқинлашади.

(ТАСС).

МУСОБАҚА КЕНГ ҚУЛОЧ ЁЙСИН!

ИЛҒОР КОЛЛЕКТИВЛАРГА ТЕНГЛАШАЙЛИК!

Шаҳар саноат, транспорт ва алоқа корхоналарининг 1973 йил тўққиз ойлик иш якунларига доир

КОРХОНАЛАР НОМИ	бажарилиши (процентларда): маҳсулот реализацияси бўйича	бажарилиши (процентларда): меҳнат унумдорлиги бўйича	1973 йилнинг январь-сентябрида, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати: ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	1973 йилнинг январь-сентябрида, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати: меҳнат унумдорлиги бўйича
1. Керамзит заводи	112,0	122,6	157,5	151,5
2. 9-темир-бетон буюмлари заводи	101,7	116	155,5	148,3
3. «Ташигрушка» фабрикаси	112,1	108,1	144,0	137,5
4. Ихтисослашган саноат базаси	109,6	109,8	134,6	130,7
5. «Союзхлопкомаш» машинасозлик заводи	105,3	107,1	130,7	126,1
6. Металл идишлар заводи.	102,9	108,7	130,2	126,4
7. Ёғ-мой комбинати	104,0	103,1	125,7	128,9
8. «Гордорстройремонт»нинг асфальт-бетон заводи.	101,0	107,1	128,4	124,1
9. 6-пиво заводи	107,6	116,9	128,3	123,4
10. «Горремстройтрест»нинг ишлаб чиқариш корхоналари комбинати	100,2	114,7	127,0	122,6
11. Минерал сувлар заводи	100,1	114,7	123,6	120,6
12. Сергели норуда материаллар карьери	101,1	109,2	120,9	120,3
13. «Сигнал» ишлаб чиқариш-техника бирлашмасининг тажриба заводи	108,5	102,4	136,3	115,5
14. Трактор заводи	105,8	104,2	136,2	114,8
15. Заргарлик заводи	100,9	107,9	142,4	110,3
16. Металл фурнитура заводи	114,4	115,0	133,7	113,1
17. Тошкент полиграфия комбинати	111,1	111,8	117,9	119,4
18. «Ташэлектромаш» заводи	102,9	100,0	118,4	115,6
19. «Гордорстройремонт»нинг темир-бетон буюмлар заводи	101,0	108,9	115,9	123,6
20. Маҳаллий саноат бошқармасининг 2-тикув фабрикаси	105,4	104,0	116,8	116,8
21. «Эталон» заводи	108,1	114,5	117,4	115,9
22. 3-пиво заводи	102,9	106,7	116,5	114,7
23. Булка-кондитер комбинати	103,4	100,9	117,9	112,1
24. ГАФ авиаремонт заводи	103,5	102,9	121,0	114,9
25. Ҳисоблаш техникаси ремонти бўйича тажриба заводи	112,1	108,8	124,5	108,9
26. «Главташкентстрой» тажриба ремонт-механика заводи	103,5	102,8	121,1	109,3
27. Медицина аппаратуралари ремонти бўйича устахона	116,3	111,5	119,0	109,5
28. Темир-бетон буюмлари заводи	104,6	104,1	114,5	119,3
29. «Компрессор» заводи	101,8	101,4	114,1	114,2
30. Кўн-мўйна заводи	105,5	105,8	113,9	114,7
31. «Ташхимсельмаш» заводи	100,5	105,9	114,9	113,0
32. Қозонхоналар бирлашмаси	101,9	102,3	114,8	112,3
33. 14-рельс пайвандлаш поезди	115,1	107,2	117,3	109,8
34. Қурилиш материаллари комбинати	107,2	118,0	113,5	124,3
35. Маҳаллий саноат бошқармасининг Сергели тикув фабрикаси	106,3	113,8	113,7	113,7
36. «Таштекстильмаш» заводи	103,1	103,1	113,9	110,6
37. Матбуот бўйича ЎзССР давлат комитетининг 1-босмахонаси	101,0	101,2	111,8	114,9
38. Тажриба-ремонт заводи	102,0	105,1	112,9	110,2
39. Қўйлиқдаги 2-темир-бетон буюмлари заводи	101,2	105,2	111,3	111,2
40 «Энергостройиндустрия»нинг ишлаб чиқариш бирлашмаси	101,9	101,9	113,5	109,5
41. 1-Авторемонт заводи	101,0	103,3	111,2	111,1
42. «Подъёмник» заводи	101,6	102,0	111,0	108,6
43. 3-ғишт заводлари бошқармаси	104,6	105,8	110,6	111,0
44. Ирригация бўйича ГСКБ	110,7	106,3	110,3	111,4
45. 4-босмахона	109,8	110,8	110,7	110,7
46. «Промсвязь» заводи	102,2	103,0	110,8	108,8
47. Пластмасса буюмлари фабрикаси	110,3	106,4	110,2	110,2
48. 10-босмахона	102,3	103,6	112,1	109,3
49. «Средазэнергоцветмет»	102,0	103,4	112, 0	108,7
50. Бадиий буюмлар фабрикаси	100,4	104,0	108,8	112,6
51. «Сувенир» фабрикаси	100,8	103,9	108,6	113,7
52. Эксперименталь фурнитура-механика заводи	104,4	102,7	108,5	108,5
53. ЎзССР Фанлар академияси «Фан» босмахонаси	104,2	114,2	107,8	118,1
54. «Электробитприбор» заводи	101,9	106,4	112,4	106,6
55. Химия-фармацевтика заводи	102,7	102,2	112,0	106,5
56. Ремонт-экскаватор заводи	100,3	103,0	112,4	101,8
57. «Геологоразведка» заводи	100,4	107,7	107,8	111,4
58. Иссиқлик изоляцияси тажриба устахонаси	103,5	102,1	107,8	107,8
59. «Ташкентвино» комбинати	100,6	104,0	109,6	107,7
60. Грампластинка заводи	104,3	103,9	107,9	107,7
61. Ўзбекистон КП МК нашриёти	102,5	104,4	108,3	107,6
62. Тамаки фабрикаси	101,0	102,4	109,1	105,1
63 Дурадгорлик буюмлари заводи	102,6	103,0	108,3	106,0
64 Ойна — мебель фабрикаси	115,6	107,7	109,0	104,1
65. Спорт товарлари фабрикаси	101,7	100,9	108,5	104,8
66. ЎзССР тайёрлаш министрлигининг ремонт-механика заводи	107,8	105,4	108,9	103,5
67. Тара ремонти устахонаси	107,3	110,1	106,9	109,7
68. Тажриба-механика заводи (Ҳамза район)	100,9	104,5	107,2	107,1
69. Тажриба — механика заводи	100,9	105,1	106,7	108,4
70. 5-ғишт заводлари бошқармаси	103,9	102,4	107,7	105,3
71. Бош кийимлар фабрикаси	103,8	102,1	105,7	109,6
72. Сут комбинати	106,1	105,8	105,4	108,0
73. Каноп фабрикаси	103,5	103,8	106,7	105,6
74. 1-ғишт заводлари бошқармаси	101,0	104,1	105,1	108,1
75. «Узбекэнергоремонт»	102,7	104,1	105,1	105,8
76. Офсет босма фабрикаси	102,7	102,8	106,1	104,2
77. Кўн-галантерея фабрикаси	102,4	101,8	105,0	105,3
78. Шампан виноларзаводи	102,3	102,3	105,0	105,0
79. Картон оқ қоғоз товарлари фабрикаси	104,7	101,9	106,1	101,9
80. 9-Шина-ремонти заводи	102,0	102,8	104,8	108,4
81. 2-ун комбинати	111,1	108,0	104,8	106,3
82. Лак-бўёқ заводи	102,9	105,7	104,6	108,3
83. Газ аппаратлари заводи	102,9	105,7	104,6	108,3
84. «Узоргтехстрой»нинг босмахонаси	114,7	116,0	104,8	104,8
85. Санитария-техника жиҳозлари заводи	100,1	105,0	104,7	104,8
86. ЎзКЖнинг нашриёти ва босмахонаси	107,1	113,4	104,3	104,4
87. «Ташсельмаш» заводи	100,7	101,3	104,6	103,5
88. ЎзКЖнинг 1-ишлаб чиқариш комбинати	109,3	104,4	104,3	104,8
89. «Главташкентстрой»нинг авторемонт заводи	101,3	104,7	104,1	110,1
90. Картон тараси заводи	100,6	104,7	104,1	106,1
91. 3-нон заводи	102,6	101,2	104,1	105,9
92. ЎзКЖнинг 2-ишлаб чиқариш комбинати	116,0	110,1	104,2	103,6
93. «Ташкенткабель» заводи	102,2	103,6	103,8	105,0
94. Кўн-галантерия буюмлари фабрикаси	125,2	109,5	104,3	101,5
95. 3-ун заводи	115,8	111,3	103,5	103,5
96. Асфальт-бетон заводи	101,3	102,9	103,5	103,5
97. Музика асбоблари фабрикаси	107,1	109,5	103,2	106,0
98. Ремонт-подшипник заводи	100,7	101,7	103,0	103,3
99. 1-пойафзал фабрикаси.	102,2	101,1	102,8	105,0
100. ЎзССР мебель ва ёғоч қайта ишлаш саноати бошқармасининг тажриба-техника заводи	101,4	100,5	102,5	103,8
101. Қурилиш министрлигининг эксперементаль-механика заводи	103,9	103,1	102,8	102,8
102. «ЦПИИХПром»нинг эксперименталь заводи	107,7	105,8	102,5	103,2
103. «Ўртоқ» кондитер фабрикаси	102,0	101,0	102,4	102,7
104. 2-тикув фабрикаси	101,3	119,2	102,8	102,4
105. «Ўзбеккинодеталь» ишлаб чиқариш корхоналари бошқармаси.	105,5	114,0	102,2	102,2
106. ТТУнинг вагон-ремонти заводи	100,0	103,4	102,1	102,3
107. Гуруч комбинати.	107,7	102,3	102,3	102,3
108. ЎзССР Министрлар Советининг босмахонаси.	110,9	118,2	102,0	102,0
109. Моделлар уйи	109,9	101,0	101,9	102,1
110. Пластмасса ва маиший химия буюмлари заводи	101,3	109,7	101,8	110,2
111. 1-темир-бетон заводи	100,7	102,2	101,8	103,1
112. 6-темир-бетон буюмлари заводи	101,4	101,0	101,6	112,7
113. 1-ун комбинати	101,8	102,0	101,7	102,4
114. Тўқимачилик комбинати.	101,7	101,4	101,6	103,4
115. Вакцина ва зардоб илмий-текшириш институти	104,5	106,3	101,6	102,9
116. Тошкент қоғоз комбинати	101,7	103,2	101,4	103,1
117. 7-босмахона	101,9	101,4	101,4	101,4
118. 2-пиво заводи	107,9	118,6	101,1	102,7
119. 4-темир-бетон буюмлари заводи	100,4	109,1	101,0	103,2
120. Матбуот бўйича ЎзССР давлат комитетининг 6-босмахонаси	101,2	101,2	101,2	101,2
121. Электр монтаж буюмлари заводи	100,2	100,3	100,9	106,3
122. 1-уйсозлик комбинати	100,7	103,8	100,9	102,9
123. Матбуот бўйича ЎзССР Давлат комитетининг 8-босмахонаси.	100,0	100,4	100,9	100,9
124. Театр жамиятининг ишлаб чиқариш комбинати	115,3	131,8	100,6	103,3
125. Қўйлиқдаги темир-бетон кўприк конструкциялари заводи	102,9	100,1	100,6	101,7
126. Ўз КЖнинг тикув комбинати	102,9	109,2	100,4	100,8
127. «ТашНИИКП»нинг тажриба заводи	113,8	111,9	100,2	106,1
128. Электр энергетика жиҳозлари ремонти ва наладкачи бўйича корхона	103,4	103,7	146,9	76,2
129. Упа-эликлар фабрикаси	101,0	105,0	135,6	78,2
130. «Главташкентстрой» саноат корхоналари саноат энергетика бошқармаси	102,0	113,6	117,5	88,3
131. «Узбекзолото» бирлашмаси		106,1		
132. Устки трикотаж фабрикаси	105,4	104,7	108,2	96,3
133. «Гидроэлектростанция» заводи	105,4	104,3	99,5	108,5
134. «Жильстрой»нинг 3-йирик панелли деталлар заводи	108,3	106,0	99,3	108,2
135. Пахта тозалаш заводи	106,1	107,7	99,4	107,1
136. Керамика заводи	112,5	149,4	99,2	107,1
137. Кровать заводи	102,4	102,7	99,0	107,0
138. Тўқимачилик-галантерея фабрикаси	101,6,	106,2	98,5	104,4
139. Асбобсозлик заводи	102,1	100,0	98,5	100,8
140. Агрегат заводи	100,1	102,7	98,5	100,1
141. «Ўзбекистон» ишлаб чиқариш бошқармаси	101,6	100,8	97,2	102,0
142. «Чевар» тикув фабрикаси.	101,6	103,1	96,9	103,2
143. Чўтка фабрикаси	105,3	106,9	96,5	104,6
144. ЎзКЖнинг 1-ишлаб чиқариш комбинати	114,9	105,0	95,6	104,7
145. Нон-патир комбинати	100,8	103,9	92,4	100,0
146. «Пардозлаш» трести қурилиш материаллари комбинати	100.0	108,3	90,8	139,0
147. 1-нон заводи	100,3	101,5	90,8	100,0
148. Қўйлиқ норуда материаллар карьери	100,6	100,1	99,5	98,0
149. Чинни заводи	106,5	107,4	98,3	98,4
150. Калинин босмахонаси	101,9	105,7	98,1	94,5
151. «Учқун» фирмаси	103,6	100,0	97,6	89,0
152. Трикотаж фирмаси	106,9.	106,7	94,4	92,6
153. Таштеплосеть	101,4	100,5	95,5	49,0
154. Ихтисослашган ишлаб чиқариш корхонаси	100,7	101,8	80,6	78,4
155. Тажриба пиллакашлик фабрикаси	102,2	103,7	68,8	77,0
156. 8-Эксперименталь механика авторем заводи	101,6	106,5	67,6	92,1
157. 1-ёғочни қайта ишлаш комбинати	101,8	99,8	106,3	108,4
158. Экскаватор заводи	101,1	98,8	108,6	103,6
159. Тошни қайта ишлаш комбинати	104,4	98,5	112,8	103,9
160. 2-пойафзал фабрикаси	101,1	86,3	120,4	100,9
161. Электротехника заводи	100,4	94,3	109,6	102,3
162. Хўжалик буюмлари заводи	100,3	98,1	102,8	100,5
163. «Минтрансстрой»нинг ремонт-механика заводи	102,1	99,4	101,5	104,3
164. 3-тикув фабрикаси	104,9	97,6	102,2	109,7
165. Консерва заводи	100,5	96,2	101,2	104,3
166. «Минтрансстрой»нинг ишлаб чиқариш корхоналари комбинати	100,0	95,9	103,1	100,7
167. «Қизил тонг» тикув фирмаси	103,2	96,4	102,9	96,6
168. 4-нон заводи	100,8	76,8	96,7	100,5
169. 2-нон комбинати	100,0	99,9	113,8	98,6
170. Абразив буюмлари комбинати	101,9	99,8	109,9	99,8
171. Протез ортопедия заводи	100,9	99,2	92,4	92,4
172. «Юлдуз» тикув фирмаси	100,7	97,7	86,3	86,1
173. «Главташкентстрой»нинг 1-ёғочни қайта ишлаш заводи	100,5	76,9	96,2	94,4
174. «Узбекохотрибаксоюз»нинг ишлаб чиқариш корхонаси бошқармаси	107,1	76,4	99,2	81,6
175. «Спецэлеватормельстрой»нинг қурилиш-монтаж конструкциялари комбинати	105,8	86,3	53,9	74,0
176. Холодильниклар заводи	98,2	102,0	106,0	111,0
177. Эксперименталь механика заводи (Куйбишев района)	97,2	102,3	107,1	106,5
178. Сергели темир-бетон конструкциялари заводи	94,8	100,5	109,4	108,5
179. «Тошкент» ишлаб чиқариш бирлашмаси	97,1	91,4	288,5	171,3
180. «Узбексельмаш» заводи	95,4	99,1	116,7	111,8
181. Мебель комбинати	97,8	97,6	110,8	105,0
182. «Узвторчермет» бирлашмаси	96,7	98,8	107,3	106,1
183. «Шарқ» мебель фирмаси	95,7	93,4	114,6	106,6
184, «Узвторцветмет»	93,2	95,4	109,5	87,5
185. 2-ёғочни қайта ишлаш заводи	82,7	90,5	95,4	104,9
186. Тепловоз вагон ремонти	94,3	97,3	98,3	99,6
187. Ойна заводи	96,9	87,5	88,3	91,0

Корхоналар фаолиятига баҳо беришда, маҳсулот реализацияси ҳажми ва меҳнат унумдорлиги бўйича план топшириқларининг бажарилиши, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига саноат ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиш асосий мезон қилиб олинди.

Қурилиш майдонларида

Коллектив аҳди

159-трестга қарашли 8-бошқарма коллективи тўққиз ойлик планни барча кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли якунлади. Бинокорлар ўтган даврга мўлжалланган бош пудрат топшириғини 102,2, ўз кучлари билан бажариладиган ишларни эса 105,2 процент қилиб адо этдилар. Ҳар бир ишчининг ишлаб чиқариш нормаси кўзда тутилганидан анча ошиғи билан адо этилди.

Коллективлараро социалистик мусобақада Яков Фольц, Георгий Руснос, Файзи Шайхнуровлар етакчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадалари аъзолари пешқадамлик қилишяпти. Улар кунлик ва ойлик планларини 120-130 процентдан адо этиб, бинокорлик касбларини шарафлаяптилар.

Шу кунларда бошқарма қурувчилари йиллик қурилиш-монтаж ишларини муддатидан илгари бажариш учун барча объектларда социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарган ҳолда фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Э. ТУЛАГАНОВ.

Коммунистик меҳнат зарбдори Ҳусниддин Зияев 18 йилдан бери «Газаппарат» заводида тайёр маҳсулотни жўнатиш бўйича жойловчи бўлиб ишлайди. У сменаойлик топшириқларини 120-140 процент бажаради. Кўплар қатори бу ишлаб чиқариш пешқадами ҳам шахсий беш йиллик топшириқларини тўрт йилда бажаришга аҳд қилган.

М. Нуриддинов фотолари.

ШОЛИКОРЛАР УЧУН ШИФОХОНА

НУКУС. Чимбой районидаги «Октябрь» шоликорлик совхозида 50 ўринли янги шифохона фойдаланишга топширилди. Шифохонани 14-кўчма механизациялаштирилган колонна коллективи қуриб берди. У замонавий медицина аппаратлари билан жиҳозланган. Бу ерда терапевтика, хирургия ва туғруқхона бўлимлари бор.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ

Чимбойда қурилган янги мактаб Қорақалпоғистон АССР 50 йиллиги номи билан аталмоқда. Район марказидаги ёшлардан 536 киши ўқийдиган мактаб хоналари, устахонаси, спорт зали, синфхоналари жуда яхши жиҳозланган.

Шаҳарнинг байрам қиёфаси

Ҳар байрам шодиёнаси кунларида шаҳримиз қиёфаси алвонранг шиорлар, паннолар билан ясанади. Гўё ҳамма нарса одамлар билан бирга кулади, байрам завқига шерик бўлади. Улуғ Октябрь революциясининг 56 йиллиги яқинлашиб қолди. Ишчи ва деҳқонлар пешма-пеш ғалаба рапортларини бермоқдалар. 4 миллион 850 минг тонналик улкан «оқ олтин» хирмони тез суратлар билан кўкка бўй чўзмоқда. «Рассом» комбинатининг цех бошлиғи Л. А. Чалишев мухбиримиз билан суҳбатда қуйидагиларни айтди:

— Биз байрам кунлари халқимизнинг меҳнат ютуқларини алвон ранг шиорларда, паноларда акс эттиришга ҳаракат қилмоқдамиз. Келгуси йил Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллиги нишонланади. Меҳнаткашларимизнинг ана шу ўтган давр мобайнида эришган катта ютуқлари ҳам пойтахтимизнинг кўзга кўринарли жойларида акс эттирилади. Яқинда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев республикамизга Халқлар Дўстлиги орденини топширди. Халқлар Дўстлиги проспектида ана шу юксак мукофот тасвири ўрнатилади. Ленин номли майдон, курант ва бошқа жойларга байрам либоси кийинтирилади.

Социализм ғалабаларини мустаҳкамлашда қудратли ишчилар ҳиссаси каттадир. Б. Хмельницкий кўчасида болға тасвири туширилган улкан панно ўрнатилади. 80 метрлик триптихда эса колхозчи аёл билан деҳқон қиёфаси акс этади. Бу триптих Ўзбекистон — шарқда социализм машъали эканлиги ҳақида ҳикоя қилади.

4 миллион 850 минг тонна. Бу — пахтакорларнинг улкан жасоратларини кўрсатувчи рақам. Ҳозир кўпгина биноларнинг пештоқларида ана шу рақамлар кўзга ташланиб турибди.

Хуллас, байрам кунлари шаҳримиз қиёфаси янада гўзаллашиб кетади.

«Ташсельмаш» заводининг йиғувчи слесарлари «зангори кема»ларнинг мукаммал ва пухта йиғилишига катта аҳамият бермоқдалар.

СУРАТДА: завод слесарлари Николай Ионидис билан Александр Разумов ўртоқлар иш устида.

Редакцияга хат

Ўқувчилар кучи билан

Узбекистон гўшт ва сут саноати министрлигига қарашли Тошкент гўшт комбинати ҳузурида 1970 йилнинг август ойида, гўшт ва сут саноати учун малакали ишчи-кадрлар, чунончи, мол сўювчи универсал қассоблар, гўштни суякдан ажратувчилар, колбаса тайёрловчи ва батонларни боғловчилар, қаймоқ ва творог ишлаб чиқариш мастер ёрдамчилари, аппаратчилар, лаборантлар тайёрловчи ўқув билим комбинати ташкил қилинган эди. Бу ўқув комбинатини ҳозирга қадар тўрт юздан ортиқ йигит-қиз битириб чиқиб, профессионал ишчи мутахассислигини эгаллаб олди.

Билим юртимизда 1973—1974 ўқув йили учун янада кўпроқ ишчи кадрлар тайёрлашга жиддий эътибор бермоқдамиз. Уқув комбинатимизга тажрибали ўқитувчилар, мастерлар, инженер, технологлар жалб қилинган. Улар ўқувчиларга гўшт ва сутнинг умумий ва махсус технологиясини чуқур тушунтириб бермоқдалар. Шунингдек, ўқувчилар ўз назарий билимларини Тошкент гўшт ва сут комбинатларида тажриба ўтказиб, бойитиб бормоқдалар.

Билим комбинатимизда гўшт ва сутнинг умумий ва махсус технологияси, ғжамиятшунослик ва эстетика, моллар анатомияси, микробиология кабинетлари ташкил қилинган. Бу кабинетлар кўргазмали қуроллар билан жиҳозланган.

Уқиш муддати 6 ойдан бир ярим йилга мўлжалланган.

Шу кунларда 110 ўқувчимиз Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози далаларига чиқиб, пахта йиғим-теримида фаол қатнашмоқда. Уларнинг кучи билан ҳар куни 3,5—4 тоннадан «оқ олтин» териб топширилмоқда. Ҳозиргача ўқувчиларимиз бирнеча ўн тонна пахта териб қўйдилар. Теримда И. Каримов, М. Бурхонова, Р. Гатина, К. Эшонхўжаева, М. Пўлатова, Н. Нартиқов, Н. Қобилов, К. Рихситиллаев, Н. Черкова, С. Чичиева, каби ўнлаб ўқувчиларимиз ташаббус кўрсатиб, кунига 80—100 килограммдан «оқ олтин» термоқдалар. Биз ўқувчилар кучи билан 120 тонна пахта териб беришга аҳд қилганмиз.

М. АБДУАЛИБЕКОВ,
Тошкент гўшт комбинати ҳузуридаги профессионал ишчи кадрлар тайёрлаш комбинати директори.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

Асабингизни чиниқтиринг

Ҳар бир инсоннинг асаб системаси ва руҳий ҳолати турличадир. Маълумки, кишининг асаб системасига у яшаётган маънавий ва моддий ҳаёт шароитлари бевосита таъсир этади.

Асабни сақлаш соғлиқни сақлашнинг биринчи гаровидир. Айниқса, бола организмини ёшликдан соғлом тарбиялаш зарур.

Боланинг асаб системасини мустаҳкамлашда у яшаётган оила аъзоларининг роли беқиёс катта. Бола аҳил, меҳр-шафқатли оилада ўсса, унинг асаб системаси ҳам, соғлиғи ҳам яхши бўлади. Ота-оналар болага ўта кетган даражада қаттиққўл ҳам бўлмасликлари, шу билан бирга уни жуда ҳам эркалатиб юбормасликлари керак.

Бола одатда ғоят таъсирчан, ҳар қандай одатларни, жумладан, ёмон одатларни ҳам дарров илиб олади. Оила аъзоларидаги қўполлик, одобсизликни ёлғон гапириш хусусиятларини у тезда ўзлаштириб олади. Болага ҳар бир нарсани силталамай, бақириб-чақирмай, эҳтиётлик билан тушунтириб бориш лозим. Бу, бола асабини сақлашда муҳим омилдир. Оила катталарининг доим ўрнак кўрсатиши ҳам муҳим аҳамиятга эга. Энди бир мисол келтирайлик. Она овқатланаётган боласига: «дастурхонга қараб йўталма» ёки «овқатни хўриллатиб ичмагин, бу одобсизлик бўлади», деб ўргатади. Шунда оиланинг катта бир аъзоси овқатни хўриллатиб ичса ёки дастурхонга қараб йўталса, шу заҳоти кичик боланинг фикри ўзгаради, у ҳам ўша катта одамнинг одатини қилаверади.

Бола ҳамма урф-одатларни аввало оилада, боғчада, кейинчалик мактабда ўрганади. Баъзи ота-оналар аввал болаларининг олдида турлича қўпол гапларни гапириб қўядилар, кейин эса: «Болам бундай қўпол гапларни қаердан ўрганди», деб ажабланиб юришади.

Болага ёшлигидан одамларга меҳрли бўлишни ўргатиш керак. Ҳа, болалар ўзидан катталарга ҳурмат-иззатли, кичикларга раҳм-шафқатли бўлиб тарбияланишлари айни муддаодир. Бола ўта эрка бўлса, у балоғатга етган сари ўзини ҳаммадан юқори тутади, сабрсиз бўлади, ўзини қандай тутишни билмайди. Кам куч сарфлаб, дарров муваффақиятга эришишга уринади. Агар киши ўз тарбиясидаги нуқсонларни тузатиш учун иродаси етса яхши бўлади, кучи етмаса асаби бузилади.

Яхши тарбия — бу, меҳрибонлик билан қаттиққўлликни билиб қўллаш натижасидир. Бу — мураккаб иш. Ота-оналар буни яхши билишлари лозим. Яна шуни айтиш керакки, ирсиятга боғлиқ бўлган асабийлик бор, у онанинг ҳомиладорлик даврида юз берган оғир касалликлар, қайғу-ташвишлар таъсирида бўлиши мумкин. Шунинг учун, аёл кишилар ҳомиладорликни ҳушчақчақлик, яхши ширин хаёллар билан ўтказишлари, бўлар-бўлмас нарсаларга асабларини бузмасликлари лозим.

Атрофдагилар мумкин қадар бошқаларнинг асабини бузмаслиги керак. Яқин кишиларнинг вафоти, қаттиқ қайғуриш, шунингдек, ниҳоятда ҳаяжонланиш ҳам инсон асабига ёмон таъсир этиши мумкин. Баъзан асабни бузадиган шароит соппа-соғ, вазмин одамни ҳам вақтинча сержаҳл, қўрс ва қайсар қилиб қўяди. Лекин инсон ўз салбий ҳиссиётларининг қули бўлиб қолмасин. Бунинг учун асаб системасини мустаҳкамлаш даркор. Бир меъёрда тинч ҳаёт кечириш, ичимлик ичмаслик, чекмаслик, ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнатни тўғри алмаштириб туриш, қийинчиликларни енгиш асаб бузилишининг олдини олиш — буларнинг ҳаммаси тетикликни ва соғлиқни сақлашда ҳаммага маълум бўлган усуллардир.

Киши баъзан бирор нарсадан қаттиқ ҳаяжонланиб кетганда хонада у ёқдан-бу ёққа юра бошлайди ёки ҳа-деб папирос чекаверади. Асабийлашишга жавоб сифатидаги бу реакцияларнинг олдингиси тўғри, бунда ақлни ҳаракат билан алмаштириш кўриниб турибди, кўп чекиш эса, инсон организмини заҳарлаш демакдир.

Асаб системасига вақти-вақти билан дам бериш, шаҳардан ташқари жойларга саёҳат қилиш тавсия этилади. Соф ҳаво, табиатнинг оромбахш таъсири ҳам инсон учун соғлиқ ва бардамлик бахш этади. Шу билан бирга, яхши кайфият — саломатликнинг энг муҳим омилидир.

Хўш, кайфиятни қандай қилиб яхшилаш мумкин? Биринчи галда ҳаётда учрайдиган қийинчиликларга тўғри муносабатда бўлишга одатланиш лозим. Бизни ташвишга соладиган, ранжитадиган воқеа — ҳодиса кўпинча арзимас, ўткинчи, вақтинча бир нарса бўлади. Яхшилаб ўйлаб кўринг, шунга асабийлашиш, хафа бўлиш керакми? Қарабсизки, вақт ўтгандан кейин: «Бу унчалик хавфли ҳам эмас экан, шунга шунча хафа бўлдимми», деб ҳайрон қоламиз.

Ҳаётга катта умид билан қараш ҳам асабийланишдан сақлайди. Зеро, хушчақчақ, умидли кишилар бетобликдан тезроқ соғаяди ва узоқ яшайди. Чунки тетик, ғайратли киши организмининг ҳимоя кучлари жуда актив бўлади. Аксинча руҳнинг тушиши, хафагарчилик кишини беҳолликка олиб келади. Бундай беморлар организмининг чидамлилиги камаяди, турли хил касалликлар ва асоратлар қолишига осонлик туғдиради. Ичи қоралик, ҳасад асаб системасига жуда катта таъсир кўрсатади. Узоқ умр кўрувчи одамлар одатда ширинсухан, хушчақчақ, дили очиқ, хуш муомалали бўладилар.

Оила ва идорада юз берадиган можароларнинг кўпчилиги қўпол муомала, ўринсиз ҳақорат ёки бўлмаса камчиликка нисбатан тўғри муносабатда бўлмаслик натижасидир. Баъзилар, биров қўпол муомала қилса, албатта қўполлик билан жавоб бериш керак, деб қарайди. Шу тариқа, ўзининг ва бошқаларнинг асабига таъсир кўрсатади, қанча-қанча маънавий кучи кетади, саломатлиги бузилади.

Баъзан, асаб системаси издан чиққан киши энди нима қилсам экан, деб бадтар асабийлашади. Бундай ҳолда мутахассис врач билан маслаҳатлашиб даволаниш керак. Баъзи одамлар бирор нарсага асабийлашганда спиртли ичимликларни истеъмол қила бошлайди, гўёки бу унинг асаби ёзилишига ёрдам берар эмиш. Аслида эса, спиртли ичимликларнинг кўп ичилиши киши организмини заҳарлайди, вақтинча хушчақчақлик бағишлаган кайфият ўрнини ёмон асоратлар эгаллайди.

Ҳаётда турли-туман ҳиссиёт: хурсандлик ва норозилик, шодлик ва ғалаба, ташвиш ва ваҳима бор. Булар маълум даражада асаб системасига таъсир этади. Асаб системаси эса бутун ички органларга, қондаги ўзгаришларга олиб келади. Натижада, инсон турли-туман касалликларга учраб қолиши мумкин. Хулоса қилиб айтганда, асабийликка қарши курашишда энг яхши усул ўз соғлигингизни жисмоний ва руҳий жиҳатдан мустаҳкамлашдир. Бу, сабртни, чидамни талаб қилади.

Н. ШАЙХОВА,
шаҳар санитария маорифи уйининг бош врачи.

Қулоқ шанғиллаши нимадан бўлади?

Қулоқ шанғиллаши натижасида «қулоқ оғир» бўлиб қолади, кўпинча, иш қобилияти ҳам пасаяди. Қулоқ қисқа вақт ёки дапқир-дапқир шанғиллаши мумкин, қулоқ шанғиллаши тинчлик вақтида айниқса, кучаяди.

Одатда ўрта қулоқ йиринг йиғиб яллиғланганда, қулоқда қасмоқ, кир пайдо бўлганда ва бошқа касалликларда томир шовқинлари эшитилиши мумкин. Баъзан, бўйин томирлари кенгайганда, қалқонсимон без катталашганда, бўйинга шиш келганда томир шовқинлари эшитилади. Атеросклероз, гипертония касаллиги билан оғриган ёки камқон кишиларнинг ҳам қулоғи шанғиллайди. Агар бу дардлар ўз вақтида яхши даволанилса, қулоқ шанғиллаши ўз-ўзидан йўқолиб кетади.

Қулоқ шанғиллашига турли юқумли касалликлар ҳам сабаб бўлади. Қулоқ шанғиллашини даволаш ва олдини олишнинг турли методлари бор. Лекин ҳеч ким қулоғини ўзича турли дорилар билан даволамаслиги керак. Энг яхшиси, бу борада мутахассис врачга мурожаат қилиш лозим.

Тошкент минерал суви ва физиотерапия шифохонасининг сидқидил ҳамшираси Лидия Гобермандан беморлар беҳад хурсанд. У кишиларнинг соғайишига жон-дилдан хизмат қилиб, кўпчиликнинг ҳурматини қозонган.

М. Нуриддинов фотоси.

Кўз нега ёшланади?

Узимиз сезмаймизу, доим «йиғлаб» турамиз, чунки кўзнинг ташқи пардаси — шох парда тиниқ туриши учун узлуксиз намланиши керак. Кўздан маълум миқдорда ёш чиқиб туриши табиий ҳолдир. Лекин кўзнинг ортиқча ёшланиши ҳам кўнгилсиз ҳодиса ҳисобланади. Хўш, кўздан ҳа деб ёш оқишига сабаб нима?

Кўзнинг турли касалликлари — қовоқлар шиллиқ пардасининг яллиғланиши ёки шох парданинг касалликлари натижасида кўз муттасил ёшланиши мумкин. Бундай хасталикларни кўз врачлари даволашади.

Баъзан, турли ташқи сабаблар, кўзга майда зарралар кириши натижасида кўздан ҳа деб ёш оқади. Қаттиқ совуқ шамолда ва тутунли жойда ҳам кўз ёшланиши мумкин. Бунинг чораси ҳар кимнинг ўз қўлида, албатта.

Аччиқ чой дамлаб, совутиб, кўзни ювиш мумкин. Совутилган аччиқ чой буруштирувчи ва дезинфекцияловчи таъсир кўрсатади. Кўзни жуда авайлаб ювиш керак, бунинг учун тоза дока ёки пахтани совуқ чойга ҳўллаб, кўз қовоқларига оҳиста суриш лозим. Ҳўлланган дока ёки пахтани кўзнинг ташқи бурчагидан ички бурчагига ҳаракатлантириш зарур.

Кекса кишилар баъзан кўзининг беҳуда ёшланишидан зорланишади. Бунинг сабаби шуки, одам организми тўқималари ёш улғайган сари эластинлик хоссасини йўқотиб қуришади ва бўшашади. Бунда пастки қовоқ кўз соққасидан узоқлашади. Шунинг учун, кўз ёши суюқлиги пастки қовоқдаги кўз ёши нуқтасига тушмай, қовоқ четидан оқиб тушади. Бундай ҳолда қовоқни енгил-елпи массаж қилиш тавсия этилади. Пастки қовоқни массаж қилган вақтда бармоқларни кўзнинг ташқи бурчагидан ички бурчагига (бурунга) қараб ҳаракатлантириш керак.

Агар кўз ҳаддан ташқари кўп ёшланаверса, унда кўз врачига кўрсатиб даволаниш керак.

Жаҳон ойнаси

Иш ташлаш ҳаракати кучаймоқда

Жанубий Вьетнамнинг Хатьен шаҳридаги цемент заводи дарвозасидан чиқиб кетаётган юк машиналарининг усти калтакланган ва қўллари орқасига боғланган ишчиларга тўла эди. Яқинда корхонанинг касаба союз ячейкаси иккита йўлбошчиси бўшатилганлиги муносабати билан иш ташлаш эълон қилди. Полициянинг қутуриб кетишига шунинг ўзи етарли бўлди. Лекин, цементчилар билан бирдамлик белгиси сифатида, Хатьендаги бошқа корхоналар ҳам ишни тўхтатдилар. Маъмурлар қамалганларни озод қилишга, компания эгалари эса, ишдан бўшатилганларни яна қайтариб ишга олишга мажбур бўлдилар.

Бу Жанубий Вьетнамнинг Сайгон томонидан назорат қилиб турилган зоналаридаги ишчиларнинг синфий курашидан бир эпизод холос. Бу кураш жараёни меҳнаткашлар н и н г оммавий ва ҳеч тўхтамайдиган чиқишларига тўлиб ётибди. Уларда тўқимачилик, қанд ва қоғоз саноатининг ўн минглаб ишчилари иштирок этишяпти. Иш ташлаганларга темир йўлчилар, қурувчилар, шунингдек давлат хизматчилари ва савдо ходимлари қўшилдилар.

Жанубий Вьетнам меҳнаткашлари н и н г ўз ҳуқуқлари учун курашидаги ҳозирги кўтарилиш. Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш бўйича Париж Битими имзоланиши натижалари билан боғлиқ бўлган воқеалар фонида ўтаяпти. Бу Битим Жанубий Вьетнамни мустақиллик, демократия, миллий тотувлик ва социал тараққиёт йўлидан ривожланиши учун шарт-шароит яратиб беради. Бироқ, фактлар шундан гувоҳлик бераяптики, Сайгон маъмурияти Париж битимининг бажарилишини пайсалга солиб, миллион-миллион Жанубий вьетнамликларнинг умид ва орзулари амалга ошишини хавф остига қўйяпти.

Сайгон маъмурларининг фирибгарлик йўли Жанубий Вьетнам меҳнаткашлари оммасининг аҳволига бевосита салбий таъсир кўрсатаяпти. Шуни айтиш етарлики, Сайгон режимининг бюджет маблағининг 65 процентдан кўпроғи Жанубий Вьетнам муваққат революцион ҳукумати назорат қилиб турган зоналарга қарши кенг ҳарбий операциялар тайёрлаш ва ўтказиш, шунингдек катта армияни ва полиция аппаратини сақлаш учун сарфланяпти.

Жанубий вьетнамликларнинг ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун кураши тобора зўр сиёсий тус олиб бораётганлиги тасодифий эмас. Биндин вилоятида Тхисунинг мамлакатни милитаризациялаш йўлига қарши норозилик белгиси сифатида, 140 мингдан ортиқроқ ишчи ва хизматчи стачка эълон қилди, Виньлонг вилоятида юз минг меҳнаткаш Сайгондан Париж Битимини қатъий бажаришни талаб қилди.

Сайгон маъмурияти бу чиқишларнинг ҳаммасини «миллатга қарши» ва «қўпорувчилик» мақсадида қилинган чиқишлар деб баҳолади. Нефть ва химия саноати ишчилари касаба союзи раиси Нгуен Нгиеп ва банк хизматчилари касаба союзи Данг Танг Си «хавфсизликни таъминлаш» деган демагогик баҳона йўли билан қамалдилар ва ҳарбий трибунал томонидан жазоландилар.

Жанубий Вьетнам меҳнаткашлари н и н г мустаҳкам тинчлик, социал адолат учун курашида Жанубий Вьетнамни озод қилиш касаба союзлари федерацияси вакиллари, Вьетнам миллий демократик ва тинчликсевар кучлар Иттифоқи, тинчлик ва демократия учун кураш Халқ Комитети ва бошқа тараққийпарвар ташкилотларнинг вакиллари олдинги сафда бораяптилар.

Жанубий Вьетнамнинг Сайгон томонидан назорат қилиб турилган зоналарида забастовка ҳаракатининг кучайганлиги, бу мамлакат меҳнаткашлари демократия ва социал тараққиёт, тинчлик учун, Сайгон маъмурияти томонидан Париж Битимининг бажарилишининг пайсалга солинишига йўл қўймаслик учун курашга қатъий бел боғлаганликларини кўрсатиб турибди.

Евг. МОВА.
(АПН).

Пекиннинг уйдирмалари фош қилинди

ДЕҲЛИ. Исроил томонидан оккупация қилинган ўз ерларини қайтариб олиш учун араб халқларининг олиб бораётган кураши муносабати билан Хитой пропагандаси Совет Иттифоқини қоралашга бесўнақай уринаётганлигини Ҳиндистон матбуоти фош қилмоқда. «Таймс оф Индиа» газетасининг редакцион мақоласида бундай дейилади: «Халқаро воқеаларни Хитой Халқ Республикасининг ташқи сиёсат йўлига мослаб талқин қилмоқ учун Пекин публицистлари жуда кўп уринмоқдалар. Бироқ улар Совет Иттифоқини... Яқин Шарқдаги можарода Исроил тарафдори қилиб кўрсатмоқ учун ҳеч қачон ҳозиргидек зўр бериб кучанмаган бўлсалар керак».

Ҳиндистоннинг яна бир газетаси «Ҳиндустан таймс» Пекиннинг бу позициясини қуйидагича изоҳлайди: маочи раҳбарлар аввало, Совет Иттифоқи билан араб давлатлари ўртасидаги дўстлик муносабатларига путур етказилишидан манфаатдор бўлиб, Вашингтон билан Москва ўртасидаги муносабатлар нормаллаштирилишига халақит беришга уринмоқдалар. Шунинг учун ҳам Пекин СССР «Исроилга ёрдам бераётир» деган бемаъни ёлғон гапларни тарқатмоқда.

«Антисоветизм Пекин ташқи сиёсат йўлининг негизи бўлиб қолмоқда,— деб ёзади газета.— Бироқ маочилар пропагандасининг уйдирма гапларига қулоқ солувчи кишилар тобора камаймоқда».

(ТАСС).

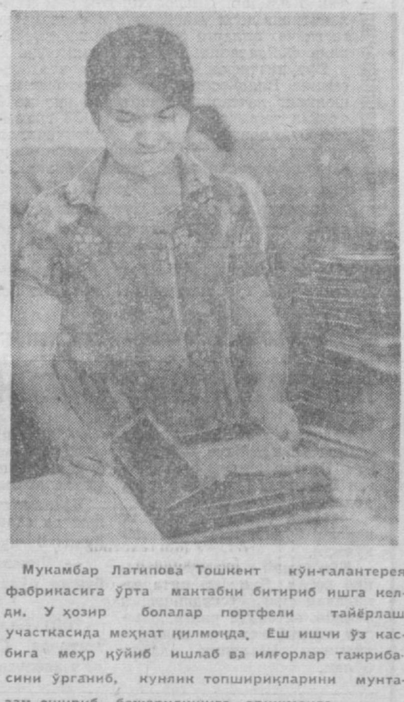

Мукамбар Латипова Тошкент кўн-галантерея фабрикасига ўрта мактабни битириб ишга келди. У ҳозир болалар портфели тайёрлаш участкасида меҳнат қилмоқда. Ёш ишчи ўз касбига меҳр қўйиб ишлаб ва илғорлар тажрибасини ўрганиб, кунлик топшириқларини мунтазам ошириб бажарилишига эришмоқда.

Г. Эгамбердиева фотоси.

Янги китоблар

„Зарралар“

Шоир Шукруллонинг номи шеърият мухлисларига яхши таниш. Унинг қатор шеър ва поэмалари ўқувчилар қалбидан чуқур жой олган. Шоир ўзининг кейинги йилларда ёзган шеърлари ва тўртликларини бир китобга жамлади. Бу китоб «Зарралар» номи билан яқинда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети «Ёш гвардия» нашриёти томонидан чоп этилди.

Китобдаги шеърларда Ватан, бунёдкорлик меҳнати, инсоннинг эзгу фазилатлари, ишқ-муҳаббат мадҳ этилади.

„Йиллаб кутганим“

Шоир Сайёр ўзининг янги насрий асарлари тўпламини шундай атаган. «Ёш гвардия» нашриётида босилган бу тўпламга муаллифнинг кейинги йилларда ёзган ҳикоялари киритилган. «Ўша-ўша чинор», «Ашула», «Бургут», «Йиллаб кутганим», «Ая», «Капалак», «Мутаттар», «Одам боласи» каби ҳикоялар шулар жумласидандир. Уларда замондошларимизнинг ҳис-туйғулари, интилишлари, меҳр-муҳаббати, орзу-ўйлари қаламга олинган.

„Юз ғазал“

Восит Саъдулла классик шеъриятимиз анъаналарини давом эттираётган шоирлардан бири.

Шоирнинг Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриётида чоп этилган «Юз ғазал» тўплами шеър мухлисларини қувонтириши шубҳасиз. Унда муаллифнинг Ватан, халқ, қардошлик, дўстлик, меҳр-муҳаббатни тараннум этувчи ғазаллари, туюқ-фардлари, мураббаъ ва мухаммаслари жамланган.

Изланишлар, кашфиётлар

«Чақмоқтош» олтин қидиради

Кашфиёт кутилмаганда юз берди. Профессор Михаил Воларович СССР Фанлар академияси ер физикаси институтида юқори босим лабораториясини ташкил этди. Ўтказиладиган тадқиқотдан кўзда тутилган мақсад зилзиланинг биринчи силкиниши кетидан рўй берадиган электр ҳодисаларни ўрганишдан иборат эди. Бундай пайтда тоғ жинслари қисилади. У зилзила бўлаётган районда электр майдонидаги ўзгаришлар билан қандай боғланган? Профессор Михаил Воларович ва унинг ходими, физика-математика фанлари кандидати Элеонора Пархоменко шундай тажрибаларнинг бири вақтида харсангтошларнинг баъзи бир нусхалари қисилган пайтда юзаларида электр зарядлари ҳосил бўлганига пьезоэлектрик таъсирланиш вужудга келганига эътибор беришди. Бу ҳодиса илгари олимлар томонидан кузатилмаган эди. Олимлар катта сериядаги контроль тажрибалар қила бошлашди. Гап шундаки, нам тоғ жинсларидаги электр майдони босим таъсирида ўзгаради. Бу сейсмоэлектр таъсирланиш эканлиги илгаридан маълум.

Олимлар чалкашликка йўл қўймаслик учун харсангтош нусхаларини қиздириб намини йўқотдилар. Натижада жинс составига кирган чақмоқтош заррачаларидаги электр ўқлар яхши ориентацияланган бўлса, бундан тоғ жинсларида пьезоэлектр таъсирланиш ҳақиқатан ҳам мавжуд деган хулоса чиқарилди. Михаил Воларович ва Элеонора Пархоменко ўз кашфиётлари учун 57-диплом олдилар. Лекин бу кашфиёт нақадар муҳим бўлишига қарамай ишнинг ярми эди, холос. Уни геологларнинг амалий ишида қандай фойдаланиш керак?

Маълумки, ёриқлари бўлган чақмоқтошлар кони кўп ҳолларда узоқ ётиб қолган олтин, вольфрам, қалайи, слюда ва бошқа шу каби кам топиладиган металларнинг конларига ҳамроҳ бўлади. Бу фойдали қазилмаларни қидириб топишнинг янги методларини ва махсус аппаратларни ишлаб чиқиш керак эди.

Бу ишда СССР Геология министрлигининг бир неча институтларидаги мутахассислар актив қатнашди. Улар пьезоэлектр таъсирланишни электрод—датчиклар ёрдамида ушлаб олдилар. Пьезоэлектр тебранишлар, унинг давомийлиги, тебраниш кенглиги, тўлқинлар қайталанишини қайд қилган ёзувларнинг бошидаги ва охиридаги даврларини солиштириб кўриш натижасида портатив асбоблар яратишга эришилди. Бу асбоблар чақмоқтошлар ёриғигача бўлган 1—2 метр масофани аниқ кўрсатиб беради. Бироқ пьезоэлектр таъсирланишни ҳосил қилиш учун тоғ массивини қандай қилиб «қисиш» керак? деган савол туғилди. Воларович лабораторияда бу ишда оддий прессдан фойдаланди. Қидириш аппаратини ўрганиш жараёнида тўқмоқли машина-коперни қўлланишди. Лекин пресс ҳам, копер ҳам конда иш олиб бориш учун яроқсиз. Олимлар тоғ массивини қиса оладиган кичик портлатишларни бу ишга «ўргатиш»га қарор қилдилар. Биринчи саноат тажрибалари Забайкальедаги олтин қазиб чиқариш конларида ўтказилди.

Олтин қидирувчилар узоқ ётиб қолган «олтин конларини» Жек Лондон қаҳрамонлари яшаган даврдан буён қидирмоқдалар. Бу қимматбаҳо металл ҳамма нарсадан кўпроқ чақмоқтошларга бирикқан ҳолда бўлади. Аммо иш олиб бориш жараёнида у кўпинча ажралиб, йўқолиб қолади. Уни пайпаслаб топиш учун ўнлаб қудуқ пармалашга тўғри келади. Механизациялаштирилган конда пармаланган битта қудуқнинг нархи ўртача 220 сўм турганлигини ҳисобга олганда ғойиб бўлган олтинни қидириш кончилар учун қанчага бориб тушишини билиб олиш қийин эмас. Бунинг устига бу зарарга асбоб-ускуналарнинг бекор туришидан келган зарар ҳам қўшилади.

Шу сабабли биринчи конда ўтказилгин тажриба вақтида эришилган дастлабки муваффақият геологлар орасида шов-шувга сабаб бўлди. Бу тажриба вақтида асбоб йўқолган олтин турган жойни 40 минут ичида кўрсатиб берди.

Геологлар СССР Фанлар академиясининг Ер физикаси институтини геофизика аппарати юборишни илтимос қилган мактублар билан кўмиб юборишди.

Шундан буён пьезоэлектр таъсирланиш принципида ишлаётган «Кварц-1» нусхасидаги юздан кўпроқ асбоб геофизика ва геология партияларини қуроллантириш учун етказиб берилди. Чукотка, Ўрта Осиё, Забайкалье ва Хабаровск ўлкасида унинг ёрдами билан олтин қидирадилар, Украина, Урал ва Помирда тоғ биллури, Карельеда слюда, Читин областида плавикли шпат ва вольфрам, Қозоғистонда нодир металлар қидирмоқдалар.

Лазарь ЛИФШИЦ,
инженер.
(АПН).

Чилида қонли ҳарбий тўнтариш натижасида ҳокимият тепасига келган ҳарбий хунта мамлакатни «террор подшоҳлиги»га айлантирди. Чили халқининг энг яхши ўғил ва қизлари — ишчилар, деҳқонлар, зиёлиларнинг вакиллари оммавий қотилликларнинг қурбони бўляпти. Хунта Халқ бирлиги ҳукуматининг таянчи бўлган Сантьягонинг «саноат минтақаси» меҳнаткашларини, айниқса, шафқатсиз жазолашларга дучор қилмоқда.

СУРАТДА: пойтахтда қамоққа олинганларнинг қўриқлаб борилиши.

ТАСС фотохроникаси.

Катта муваффақиятлар

БЕРЛИН. Кейинги йилларда Германия Демократик Республикасида денгиз ови географияси анча кенгайди, балиқ овлаш кўпайди. Ҳозирги вақтда республиканинг балиқ овлаш флотилияси жами юк кўтариш ҳажми 147 минг тонна келадиган турли типдаги 140 дан ортиқ кемага эга. Эндиликда бу флотилия жаҳон океани сувларига чиқди.

Росток ва Засницдан ҳар куни Германия Демократик Республикасининг турли шаҳарларига юзлаб тонна янги овланган ва янги музлатилган балиқ, суяги олиб ташланган балиқ ва бошқа балиқ маҳсулотлари жўнатилиб турибди.

Совет денгизчилари Германия Демократик Республикасининг балиқ овлаш флоти кемаларига катта ёрдам бермоқдалар. Ҳар икки мамлакат овчилари балиқлар тўпланадиган жойларни биргаликда қидирадилар, овлашнинг энг янги усулларини қўлланадилар. Масалан сузувчи «Петер нелль» балиқ заводи Тинч океан районига қилган ўзининг биринчи сафарини яқинда муваффақиятли тугаллади. Бу балиқ заводи Тинч океан районида совет балиқ овлаш кемалари билан биргаликда балиқ овлади.

Қанотли ёрдамчилар юбилейи

ВАРШАВА. Варшава Ҳаво тез ёрдами бошқармасининг юбилейини — ана шу ташкилот тузилганлигининг 20 йиллигини нишонламоқда. Бу ташкилот мамлакатнинг ҳар бир районида ўз бўлимига эга. Шу давр ичида санитария самолётлари ва вертолётлари қарийб 250 минг марта парвоз қилиб, тез медицина ёрдами кўрсатилиши ёки шошилинч операция қилиниши лозим бўлган жами юз мингга яқин беморни ташиди.

Ҳаво тез ёрдами тоғларда ва сув тошқини чоғида одамларнинг ҳаётини сақлаб қолади, касалларни ташийди, воқеа содир бўлган жойларга қон, аппаратлар, дори-дармонлар етказиб беради.

Пул билан таъминламоқдалар

ВАШИНГТОН. «Озодлик» ва «Озод Европа» радиостанцияларини ушбу молия йилида пул билан таъминлаш тўғрисида илгари конгресс томонидан маъқулланган қонун лойиҳасини АҚШ президенти Р. Никсон имзолади. Энди қонун кучга кирган. Бу қонун лойиҳасида Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши душманлик пропагандаси олиб бораётганлиги билан танилган ўша радиостанциялар фаолиятига 50,2 миллион доллар пул ажратиш кўзда тутилади.

Бу радиостанцияларнинг фаолияти Қўшма Штатларнинг ўзида ҳам норозилик туғдирмоқда ва танқид қилинмоқда. Конгресс аъзоларидан 90 киши уларни пул билан таъминлашга вакиллар палатасида қарши овоз берган эди. Сенат ташқи ишлар комиссиясининг раиси У. Фулбрайт бу радиостанцияларни «совуқ уруш»дан қолган сарқитлардир», — деди.

(ТАСС).

ОЛИМЛАР ЛАБОРАТОРИЯСИДА

Қуруқ чой ўрнига...

— Чой ичасизми? — деб сўради мендан академик Александр Иванович Опарин. Бироз сукутдан сўнг у шундай деб давом этди:

— Икки пиёла қайнаган сувга икки порция эрийдиган чой сепилган, улардан бири Америка Қўшма Штатларида, иккинчиси эса бошқа жойда — бизнинг биохимия институтимизда тайёрланган. Ичиб кўринг.

Чет эл фирмалари эрийдиган чойни оддий қора чойдан тайёрлашади ва у чойга хос бўлган сифатларни сақлайди.

Иккинчи пиёладаги эрийдиган чой эса, — деб давом эттирди академик Опариннинг ҳикоясини биология фанлари доктори, Грузия Фанлар Академиясининг мухбир аъзоси Михаил Сергеевич Бокучава, — чой ишлаб чиқариш учун яроқсиз ҳисобланадиган, пояларни кузда ва қишда кесилганда олинадиган дағал баргдан тайёрланган. Кавказнинг Қора денгиз бўйида яқин вақтларгача ундан медицина мақсадида кофеин олинарди. Эндиликда кимёгарлар кофеинни синтетик йўл билан олишни ўрганиб олдилар. Дағал чой барги эса, яна кераксиз бўлиб қолди. Чой ишлаб чиқариш учун чой ўсимлигининг куртаги ва юқоридаги энг майин учта барги ишлатилади. Бу «тўрт оғайни» жуда нозик ва, уларни бураганда ҳамиша ҳам қора бўлавермайди. Агар озгина жойи сал яшилроқ бўлиб қолса, тайёр маҳсулот хашакнинг тамини берадиган бўлиб қолади.

— Профессор Бокучава дағал барг проблемасини қандай ҳал этиш мумкинлигини тадқиқотчилар ва тажрибакорларга кўрсатиб берган янги методни таклиф қилди. Технологик схема бирбири билан боғланган иккита циклдан иборат бўлади.

Дағал барг қиздирилади ёки буғлантирилади ва сўнг қуритилади. Кейин иссиқ сув ёрдамида ундан зарур моддалар олинади. Олинган қоришма фильтирланади ва туядиган сушилка орқали ўтказилиб, порошок ҳолига келтирилади.

Бу схема яқинда чиқиндига чиқариб ташланадиган баргларни яхши маҳсулотга айлантириш имконини беради.

Яшил, кейинроқ эса, қора порошоклар ҳам қаттиқ текширувдан ўтказилди. Уни фақат тажрибали дегустаторларгина ичиб кўрдилар эмас, балки танинлар, катехинлар, витаминлар ва бошқаларни аниқловчи замонавий аппаратларда ҳам синаб кўрилди. Маълум бўлишича, ҳар икки порошокнинг ҳам биринчи сортли қора ва кўк чойдан ҳеч бир қолишадиган жойи йўқ экан.

— Бу эрийдиган чой бизнинг технологиямиз бўйича Анасеуль фабрикасининг тажриба цехида ишлаб чиқилди, — деди профессор Бокучава. 1973 йилда 300 минг тонна юқори сортли чой барги йиғилиши керак. Бу маҳсулотни Грузия, Озарбайжон ва Краснодар ўлкаси беради. Тайёр маҳсулотга айлантирганда бу—фабрикалар умумий оғирлиги 75 минг тонна бўлган миллион-миллион юмалоқ қора ва кўк чой ишлаб чиқаради демакдир. Худди шунча миқдорда юқори навли бўлмаган дағал чой барги ҳам олиш мумкин.

Бу резерв хом ашё қанча кўк ва қора чой порошоги бериши мумкин? Иқтисодчиларнинг ҳисобича, қарийб 30 минг тонна кўк ва қора чой порошоги бериши мумкин экан.

Эрийдиган чой ишлаб чиқаришни ташкил этиш ҳақида қарор қабул қилинди.

Георгий БЛОК,
АПН мухбири.

Истеъмол буюмларига кенг йўл!

Бу йил Тула «Мелодия» бирлашмаси мамлакатимиз савдо муассасаларига 82 минг дона баян етказиб беради. Харидорлар айниқса «Этюд» деб аталган баянларни севиб харид қилишмоқда. Бу музика асбоби мусиқавийлиги, ташқи безагининг чиройлилиги билан ажралиб туради.

СУРАТДА: Тула «Мелодия» бирлашмасининг тайёр маҳсулотлар участкаси мастери Н. Татаринова баянларнинг сифатини кўздан кечиряпти.

П. Маслов фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Львов «Прогресс» пойафзал фирмаси маҳсулот сифатини оширишга ижодий ёндошмоқда. Бу ерда ҳар куни 50 минг жуфтдан зиёд хилма-хил оёқ кийимлари ишлаб чиқарилмоқда.

СУРАТДА: хотин-қизларнинг янги этиклари.

▲ ГУЛ ҲАВАСКОРЛАРИ.

СИЗЛАР УЧУН

Уй ўсимликларини парваришлаш

▲ Уй ичида ўстириладиган ўсимликларнинг баргларини бевақт тўкмаслик керак. Барглар бутунлай сарғайиб ўзи тўкилиши ёки бандларига сал урилса тушиб кетиши лозим.

▲ Уйдаги ўсимликларни фақат илиқ сув билан суғориш керак. Илиқ сув ачиб қолган тупроқнинг зарарли таъсирини ҳам йўқотади.

▲ Тувакдаги ўсимликлар баргини ювмоқчи бўлсангиз, унга майда кўз жўмракли лейкадан сув пурканг, шунда баргларга ва бандларига ёпишган чанг яхши ҳўлланиб, тез ювилиб тушади.

▲ Уйда ўстириладиган гулларни куз кунлари тез-тез очиқ ҳавога олиб чиқиб шамоллатиб туриш керак.

▲ Уй ўсимликлари касалланганда, у гул тувагидан тупроғи билан секингина олинади, сўнг касал илдизлар пичоқ билан қирқиб ташланади. Кесилган жойга писта кўмир сепилади. Ўсимлик бу гал илгаригисидан кичикроқ тувакка ўтказилади. Тувакка бир қисм ювилган қум аралаштирилган янги тупроқ солинади. Ўсимлик тувакка ўтказилгач, мўътадил равишда суғориб турилади ва тупроғи юмшатилади.

▲ Гул турган уйга тутун, газ киргазмаслик, шунингдек, кундузлари деразаларга қоронғи қиладиган пардалар тутмаслик керак.

▲ Қуёш ёруғи ва сувни кам талаб қиладиган уй ўсимликларини дераза токчасига қўймaнг, бундай ўсимликларни тўрт сантиметр баландликдаги тахта устида уйнинг салқинроқ, шамол тегиб турадиган жойида сақлаш лозим.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ КАТТА ТЕАТРИДА — 24|X да **Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист В. Гринченко иштирокида** КОНЦЕРТ.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 24|X да **Фарғона тонг отгунча,** 25|X да **Ўжарлар.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.**

КИНО

24 ОКТЯБРДА

Телбалар ҳафтаси — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Иван Васильевич касбини ўзгартирмоқда — Ғ. ҒУЛОМ номли «МОСКВА», «КЎКЧА», (кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА» (18.00, 20.00).

Решма ва Шера — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МИР» (кечқурун).

Эпчиллик, жаноби олийлари — «ЧАЙКА» (21.45).

Санников ери — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (18.00, 21.45), ҲАМЗА номли (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Синов — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ». «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», (кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Садоқат — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Гул ва тош — СОБИР РАҲИМОВ номли (кечқурун).

25 ОКТЯБРДА

Телбалар ҳафтаси. — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), ҲАМЗА номли, (11.00, 13.00).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), ҲАМЗА номли (14.30, 17.30, 20.30).

Иван Васильевич касбини ўзгартирмоқда — «МОСКВА», «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА» (14.00, 16.00, 19.00, 20.00).

Решма ва Шера — «СПУТНИК» (жуфт соатларда). «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Эпчиллик, жаноби олийлари — «ЧАЙКА» (12.00, 21.24), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Санников ери — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (11.00, 14.00, 18.00, 21.45), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Синов — Ғ. ҒУЛОМ номли, С. РАҲИМОВ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Садоқат — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Фидокор илонгоёқлар — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), ҲАМЗА номли (11.00, 13.00).

ЭЪЛОНЛАР БЎЛИМИГА

Ўзбек ва рус тилларини биладиган олий маълумотли (журналистика ёки филология факультетларини тугатган) **инспектор**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: «Правда Востока» кўчаси, 26-уй. 2-қават. 133-135- хоналар.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

„ТАШОБУВТОРГ“нинг 17-МАГАЗИНИДА

(Навоий кўчаси, Ц-4, 11-уй)

25 ОКТЯБРДАН 1 НОЯБРГАЧА

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг пойафзал фабрикаларида хотин-қизлар учун ишлаб чиқарилган пойафзалларнинг

САВДО-КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

СПОРТ

Спасский пешқадам

Бутуниттифоқ шахмат чемпионатининг (олий лига) 14 тур учрашувларидан сўнг 10 очко тўплаган Б. Спасский пешқадамлик қилмоқда.

22 октябрда тугалланмай қолган партиялар ниҳоясига етказилди. Белявский Спасскийга, Тайманов — Кузьминга таслим бўлди. Таль-Корчной, Аверкин — Тайманов партияларида дуранг натижа қайд қилинди.

Сўнгги уч тур олдидан мусобақа қатнашчиларининг аҳволи қуйидагича: Спасский — 10 очко, Полугаевский, Корчной ва Кузмин — 9 очко, Петросян ва Карпов 8,5 тадан очкога эга.

Кеча навбатдаги 15-тур учрашувлари бўлиб ўтди.

Учинчи ғалаба

Уругвайда ўтаётган волейбол бўйича жаҳон Кубоги учун мусобақаларда СССР терма командасининг волейболчи қизлари қаторасига учинчи ғалабани қўлга киритдилар. Сўнгги учрашувда улар Куба командаси устидан 3:0 (15:3, 15:4, 15:10) ҳисобида ғолиб чиқишди.

Бугунга қадар совет волейболчилари АҚШ ва Бразилия терма командаларини мағлубиятга учратган эдилар.

Футбол янгиликлари

БЕЛГРАД. Бу ерда Югославия терма командасининг футболчилари жаҳон биринчилигининг саралаш матчида (еттинчи Европа группаси) Испания командаси билан дуранг ўйнадилар. (0:0). Энди финал турнирига йўлланмани қўлга киритиш учун Югославия спортчилари сўнгги матчда Греция футболчиларини уларнинг майдонида уч тўп фарқи билан ютишлари керак. Агарда улар икки тўп фарқи билан ғолиб чиқсалар, Югославия билан Испания терма командалари ўртасида қўшимча матч ўтказилади. Бир тўп фарқ билан қозонилган ғалаба уларни қаноатлантирмайди — финалга испан футболчилари чиқишади.

Греция — Югославия ўйини 19 декабрда бўлади.

Ҳозир Испания командаси тўрт учрашувдан сўнг 6 очко, югославияликлар эса уч ўйиндан сўнг 4 очко тўплашган. Греция футболчилари бирорта ҳам очкога эга эмас.

ЛУСАКА. Замбия терма командасининг футболчилари жаҳон биринчилиги учун дастлабки саралаш матчида Африка группасининг финал турнирида Марокаш командаси устидан 4:0 ҳисобида ғолиб чиқишди. Финал турнирда иштирок этаётган учинчи команда — Заир ҳали ўйинларни бошлагани йўқ.

ПРАГА. «Заря» (Ворошиловград) командасининг Европа чемпионлари Кубоги турниридаги рақиби — «Спартак» (Трнава) Чехословакия чемпионатининг навбатдаги учрашувида Жилин шаҳри командаси устидан 3:0 ҳисобида ғалаба қозонди. Ҳозир спартакчилари тўққиз тур ўйинларидан сўнг тўққиз очко билан еттинчи ўринни эгаллаб туришибди. Чемпионатда эса 13 очко билан «Дукла» (Прага) пешқадамлик қилмоқда.

350 йиллик илдиз

ДАЛЬНЕРЕЧЕНСК (Приморье ўлкаси). **(ТАСС мухбири).** Уссури тайгасида женьшень тўплаш мавсуми тугади. Приморьедаги давлат ва кооператив хўжаликларининг женьшень тайёрловчи охирги бригадалари базаларига қайтиб келди. Улар қалин ўрмонлар ичида уч ой чамаси юриб ҳаётбахш қимматли илдиздан 150 килограмм топишга муваффақ бўлдилар. Шифобахш хом ашё мамлакатнинг дори тайёрловчи корхоналарига ва чет элларга экспорт қилиш мақсадида фойдаланиш учун юборилмоқда.

Бутуниттифоқ «Медэкспорт» конторасининг Владивостокдаги базасига женьшеннинг катталиги жиҳатидан энг ноёб илдизи топширилди. Вазни 363 граммлик бу илдизни дарахт қирқувчилар Уссури тайгасидаги Бикин дарёсининг юқори қисмидан топдилар. Кейинги 20 йил ичида бу ерларда бунчалик катта илдиз топилмаган эди. Мутахассислар бу илдиз камида 350 йилдан бери ўсиб келаётган илдиз деган фикрни айтишди. Шу илдизни топган дарахт қирқувчиларга 700 сўм миқдорида мукофот берилди.

Кунлардан бир кун...

Рассомлар студиясида санъат ҳақида баҳс кетмоқда эди. Баҳсда иштирок этмаётган Шаляпин ўрнидан туриб, деди:

— Мен сизларга санъат қанақа бўлишини кўрсатиб қўяман.

Кўп ўтмай у сездирмай чиқиб кетди. Яна бир неча дақиқадан сўнг, тўсатдан эшик очилиб, остонада ранги докадек оқариб кетган, сочлари тўзғиган Шаляпин пайдо бўлди.

— Ёнғин! — қичқирди у.

Ўтирганлар орасида саросималик бошланди, қўрқув нидолари эшитилди.

Шаляпиннинг юзидан даҳшат ва саросималик белгиси йўқолиб кулиб юборди.

— Чинакам санъат мана бундоқ бўлади! — деди у.

* * *

1921 йилда Чикаго опера театрида С. Прокофьевнинг «Уч апельсинга муҳаббат» деб номланган операси саҳналаштирилмоқда эди. Бу воқеа «апельсин қироллари»нинг диққатини жалб этди. Улардан бири катта пул эвазига театрнинг кириш жойида плакат осиб қўйишга рухсат олди. Плакатда улкан апельсинлар расми туширилган эди. Тагида эса: «Бу апельсинлар Сергей Прокофьевга илҳом бағишлаган. У фақат фирмамиз меваларини истеъмол қилади!» — деб ёзиб қўйилганди.

* * *

Кунлардан бир куни машҳур рус композитори Бородин ўз хотини билан чет элга сафарга жўнади. Чегара пунктида паспортларни текшираётган амалдор ундан хотинининг исми-шарифини сўраб қолди. Паришонхотирликда ном чиқарган Бородин хотинининг исмини сира эслолмади. Амалдор унга шубҳали қараб қўйди. Шу пайт хонага Екатерина Сергеевна кириб келди. Бородин хотини қаршисига югуриб, деди:

— Катя, худо ҳаққи, исминг нима эди?

Фойдали маслаҳатлар

◆ Қирқилган колбаса қотиб қолмаслиги учун унинг кесилган томонига озгина ёғ суриб қўйинг.

◆ Балиқ устидаги тангачалар тезроқ тушиб кетсин учун иссиқ сувга ботириб олинг. Шунда тангачалари тез тушиб кетади.

◆ Кўпдан бери фойдаланилмай келаётган чемоданингизга бирор ҳид ўтириб қолди, дейлик. Шунда сиз чемодан ич томонини сиркага ҳўлланган латта билан артиб, офтобда қуритсангиз, ҳеч қандай ҳид қолмайди.

◆ Ҳидланиб қолган ёғни ишлатиш учун бир неча томчи лимон шарбатини томизсангиз, ҳиддан асар ҳам қолмайди.

ЖИДДИЙ МУЗИКА ШИНАВАНДАЛАРИ

Бразилия индеецлари ўта замонавий рақс музикасини ёқтирмай, классик музикани афзал билмоқдалар. Француз тадқиқотчи Алон Гирбрандт шундай деди. У Венесуэла чегарасидаги номаълум бир индеецлар қабиласининг маданияти ва турмушини ўрганган экспедицияга бошчилик қилганди. Магнитофон лентасига ёзилган турли жанрлардаги музика қўйилиб, индеецларга эшиттирилди. Вуги-вугш, Рок-энд-ролл каби замонавий танца ритмлари уларда ҳеч қандай таассурот қолдирмади. Айни маҳалда Равель, Моцарт ва Бетховен музикаси тингловчиларни ўзига шу қадар ром қилиб қўйдики, ҳатто уларнинг кўзларида ёш пайдо бўлди.

(ТАСС).

Кўча тасодифлари

ГАИ БЮЛЛЕТЕНИ

Шу кунларда шаҳримизда ҳаракат хавфсизлиги ойлиги ўтказилмоқда. Олиб борилаётган бир қатор тадбирларга қарамай, кўчаларда тасодифлар юз бериб турибди.

1-трамвай депоси ҳайдовчиси Э. А. Путкарадзе 18-маршрутдаги трамвай вагонини Жуковский кўчасида олдиндаги 1504-трамвай вагонига олиб бориб урди. Олдинги вагондаги йўловчи Е. Караваева жароҳатланди ва медицина институти шифохонасига олиб борилди. Бунда трамвай ҳайдовчиси Э. Путкарадзе айбдор. У оралиқдаги масофани, тезликни ҳисобга олмаган.

Медицина институти шифохонасига жароҳатланган номаълум йўловчини олиб келишди. Уни 5-таксомотор паркига қарашли 76—50 ТНЖ машинаси Генерал Петров кўчасида уриб кетган. Ҳайдовчи ўзининг айбдор эканлигини яшириш мақсадида воқеа содир бўлган жойдан жуфтакни ростлаб қолишга уринган. Кейин аниқланишича, у такси ҳайдовчиси А. И. Сутармин экан.

Ҳайдовчи Н. Эргашев 30—82 ТНЗ номерли машинаси билан 2-Қорақамиш 5-микрорайонида 4 ёшли Ш. Аҳмедовни уриб кетган. Жароҳатланган бола 1-шифохонага олиб келинди.

Генерал Узоқов кўчасидаги 7-болалар санаторийси олдида йўловчи А. Сюксюмовни номаълум машина уриб юборган. Жароҳатланган йўловчи медицина институти шифохонасига олиб борилди. Ҳайдовчи қилгуликни қилиб қўйиб, жабрланган йўловчига ёрдам кўрсатиш ўрнига қочиб қолган. Автомашина ва унинг шофёрини қидириш ишлари олиб борилмоқда.

Ҳайдовчи Р. Азимов РАФ—977 маркали 23—44 ТНД номерли маршрут таксиси билан Навоий кўчасида 12 ёшли Д. Эрназарованы босиб кетди. Жароҳатланган қиз 1-шифохонага олиб борилди.

Кўп ҳолларда ҳайдовчилар шошма-шошарлик қилишлари, ҳаракат қоидаларини менсимасликлари натижасида кўнгилсиз воқеалар содир бўлмоқда. Бундан ташқари, айрим йўловчилар ҳам кўчаларда махсус кўрсатилган жойлар қолиб, бошқа жойлардан ўтмоқдалар. Бу билан улар ўз ҳаётларига хавф туғдиряптилар, транспорт қатновига халал беряптилар.

ТЕЛЕВИЗОР

24 ОКТЯБРЬ

ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Москва 18.00 «Фан оламида». **Тошкент кўрсатади.** 18.30 Кўрсатувлар программаси. 18.35 Болалар учун мультфильм. **Ўзбек тилида:** 18.45 Ўқувчилар учун «Орзу» программаси. 19.15 «Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги». 19.30 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 19.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ленин комсомоли мукофотига номзодлар». 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 Ўн минут музика. 21.00 Пахтакорларнинг Октябрь меҳнат рапортлари. 21.15 Икромжон Бўронов куйлайди. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Спорт программаси. 00.15 Кўрсатувлар программаси. 00.20 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.30 «Созандалар музика ҳақида». СССР халқ артисткаси И. Архипова С. Раҳманинов романслари ҳақида. 19.15 Шахмат бўйича СССР чемпионати. 19.30 Рангли телевидение. «Чилининг кураш ва ташвишли кунлари». Ҳужжатли фильм премьеси. 20.30 Ўтмиш киноленталари. «Шаҳарлар ва йиллар». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 22.00 «Беш йилликнинг учинчи йили». 22.30 Рангли телевидение. «ЧАШМА» ашула ва рақс ансамблларининг телевизион конкурси. Такрорий кўрсатув.

Учинчи программа. 19.00 дан **Тошкент кўрсатади.**

25 ОКТЯБРЬ

ПАЙШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.30 Кўрсатувлар программаси. 12.35 Янгиликлар. 12.45 Рангли телевидение. Болалар учун. «Қўғирчоқлар ҳузурида». 13.15 Экранда кинокомедия. «Дарвозабон». Бадиий фильм. 14.30 «Меҳнаткаш коллектив обрўси». Телевизион очерк. 15.00 Темирйўлчилар бадиий ҳаваскорларининг концерти. 15.30 Эфирда «Молодость». Телевизион ҳужжатли фильмлар. 16.10 «Синф соатлари». «Жасорат сари илк қадамлар» 16.45 Рус тили. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Янгиликлар. 17.45 М. Глинка. «Патетик трио. 18.30 Рангли телевидение. Москвада тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессининг очилиши. 22.30 Тинчликсевар кучлар Москва жаҳон конгресси қатнашчилари учун концерт. Танаффус вақтида «Вақт» информацион программаси. Тинчликсевар кучлар Москва жаҳон конгрессида. 01.00 Кўрсатувлар программаси. 01.05 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 11.05 Вовка Грушин кашфиёти». Телевизион бадиий фильм (рус тилида). ЎҚУВ ПРОГРАММАСИ. **Рус тилида:** 11.30 Жамиятшунослик. 10-синф. Эксплуататор давлатларнинг пайдо бўлиши. 12.00 «Юлле Улла». Телевизион фильм. 12.25 Жамиятшунослик. Эксплуататор давлатларнинг пайдо бўлиши (ўзбек тилида). 18.30 Кўрсатувлар программаси. 18.35 «Старшеклассник». программаси (рус тилида). 19.05 Болалар учун кинофильм. 19.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Интернационал дўстлик клуби». (ўзбек тилида). 19.55 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). **Ўзбек тилида:** 20.10 Ота-оналар университети. 20.40 Ўн минут музика. 20.50 «Ахборот» информацион программаси. 21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. «Олтин водий» программаси. Сурхондарёдан олиб кўрсатилади. 22.15 «Ўзбекистон» телевизион киножурналининг 20-сони.

Учинчи программа. 19.00 дан **Тошкент кўрсатади.**

„Тошкент оқшоми“ Справка бюроси

Саволларингизга жавоб берамиз

Регулировкачи қизлар

Ҳурматли редакция. Мен газетангиз саҳифаларида шаҳримизда регулировкачи қизлар йўл хавфсизлиги ҳаракатини бошқараётганликларини ўқидим. Кўпдан бери, шу касбга жуда қизиқиб келаман. Ўзим Тошкентдаги социал таъминот техникумининг охирги курсида ўқийман. Мен ана шу касбга ихлосманд бўлганим учун ўқишга кирмоқчиман. Қаерга мурожаат қилсам бўлади?

Руқия ИСКАНДАРОВА,
социал-таъминот техникумининг талабаси.

Редакциямизга Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси бошлиғи ўринбосари П. Б. Бегельманнинг хабар қилишича, бугунги кунда Тошкентда 20 та қиз ана шу регулировкачилик касбини эгаллаб, марказий чорраҳаларда иш олиб боряпти. Улар ГАИ қошида очилган бир ойлик курсда таълим олиб чиқишди. Бу касбни эгалловчилар, албатта ўрта маълумотли бўлишлари керак ва медицина комиссиясидан ўтишлари лозим. Бундан ташқари, улар махсус комиссиядан ўтказилади. Ўқишга кирувчилар Глинка кўчаси, 44 уйда жойлашган шаҳар автоинспекциясига мурожаат қилишлари мумкин.

СУРАТДА: Навоий ва Ленин проспекти чорраҳасида транспорт ҳаракатини бошқараётган қиз.

М. Нуриддинов фотоси.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КЎЧАСИ, 15-УЙ,

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, Эълонлар бўлими—33-81-42.

ИНДЕКС 64579. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р—04432. Нашр В—2323.